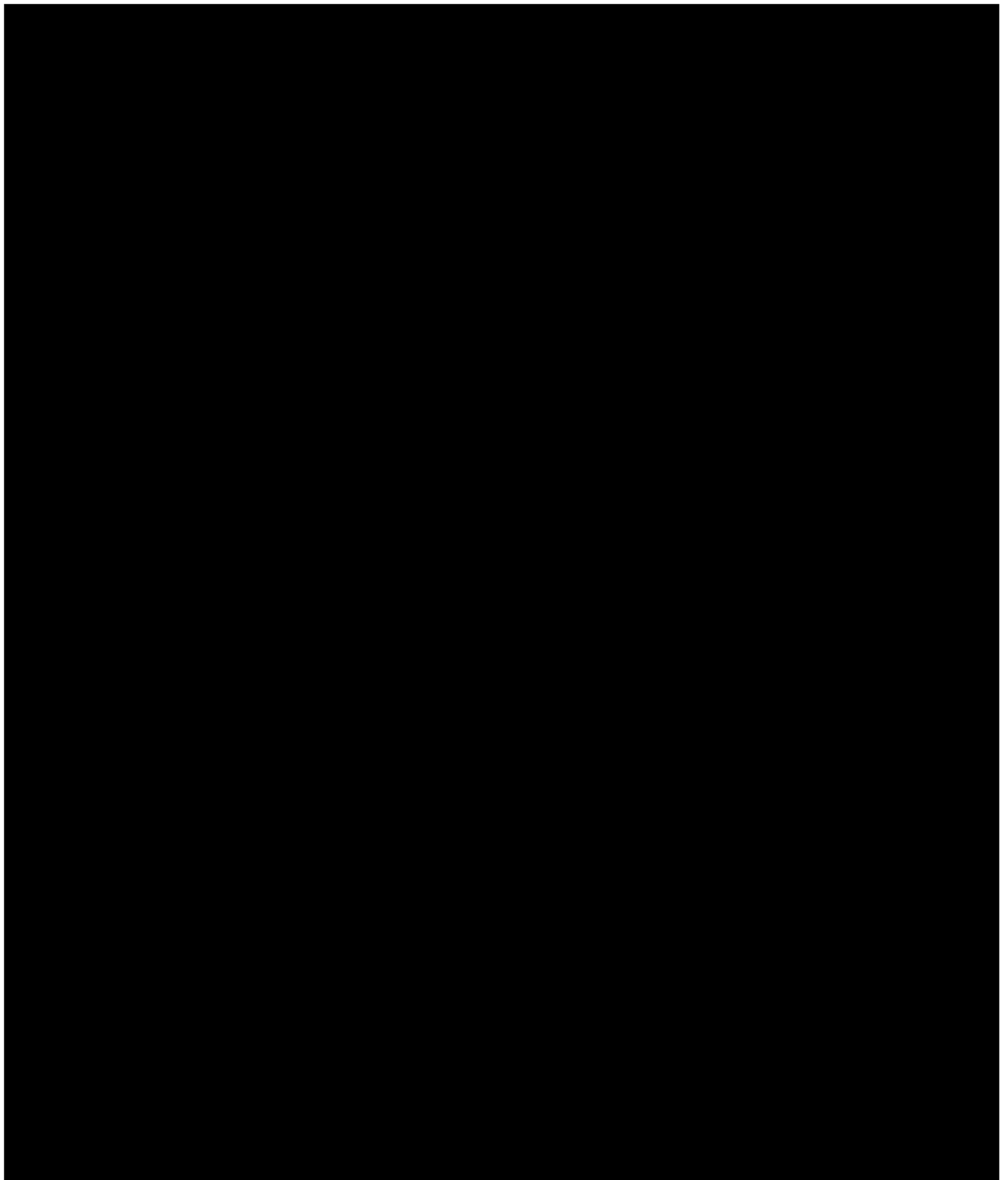
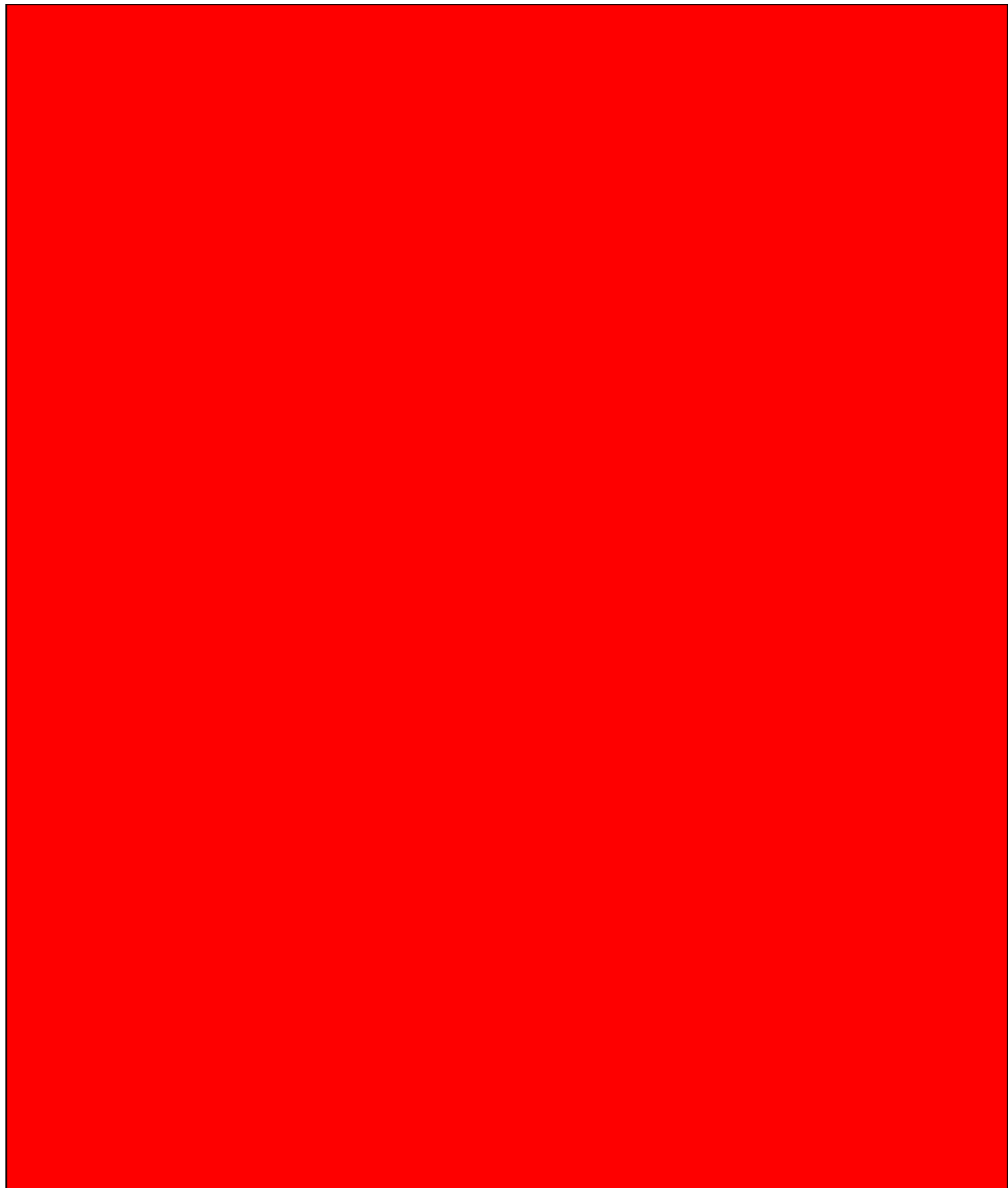

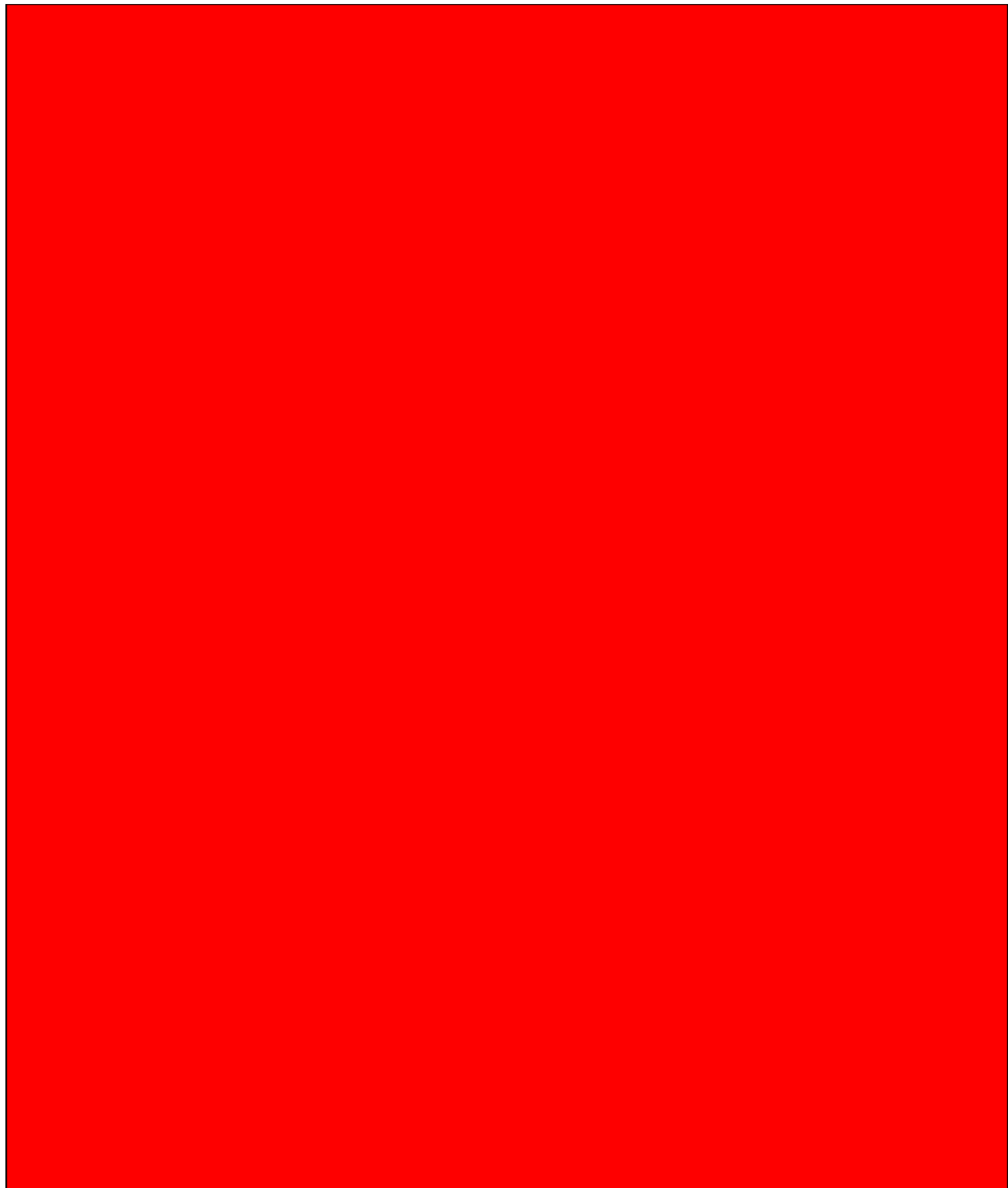

Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj
VUOSIKERTOMUS 2015

Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj

Vuosikertomus 2015

SISÄLTÖ

Konsernikaavio.....	2
Konsernin esittely.....	4
Konsernin arvot	5
Vuosikooste.....	6
Osakkeen kurssikehitys	7
Toimitusjohtajan katsaus	8
Toimialakatsaus, lehtitoimiala	10
Toimialakatsaus, kirja- ja tarrapainot -toimiala	12
Henkilöstö.....	14

Konsernitilinpäätös, IFRS

Konsernin toimintakertomus.....	25
Segmentti-informaatio	30
Konsernin tuloslaskelma	31
Konsernitase	32
Konsernin rahavirtalaskelma.....	33
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista.....	34
Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet.....	35
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	39
Konsernin tunnusluvut	54
Tunnuslukujen laskentakaavat	55

Emoyhtiön tilinpäätös, FAS

Emoyhtiön tuloslaskelma.....	56
Emoyhtiön tase.....	57
Emoyhtiön rahoituslaskelma	59
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	60
Hallituksen voitonjakoesitys.....	68

Tilinpäätöksen allekirjoitukset	69
Tilintarkastuskertomus.....	70
Osakkeet ja osakkeenomistajat.....	71
Konsernin hallitus	74
Konsernin johtoryhmä	75
Hallinnointikoodi	76
Yhteystiedot	80

441 619
Painotuote

Vuosikertomus 2015

VALOKUVAT	Sanomalehti Karjalaisen kuvatoimitus
TAITTO	Pohjois-Karjalan Ilmoitusvalmistus Oy
PAINO	PunaMusta Oy, Joensuu
KANNET	MultiArt Matt 250 g
ESILEHDET	Plike 140 g Red
PAPERI	LumiForte 115 g, Maxi Offset 120 g

Konsernikaavio 1.1.2016

EMOYHTIÖ

Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj

LEHTITOIMIALA

Sanomalehti Karjalainen Oy
Keski-Karjalan Kustannus Oy
Lieksan Lehti Oy
Pogostan Sanomat Oy
Ylä-Karjala Oy
Karelia Viestintä Oy
Pohjois-Karjalan Paikallislehdet Oy
Pohjois-Karjalan Ilmoitusvalmistus Oy

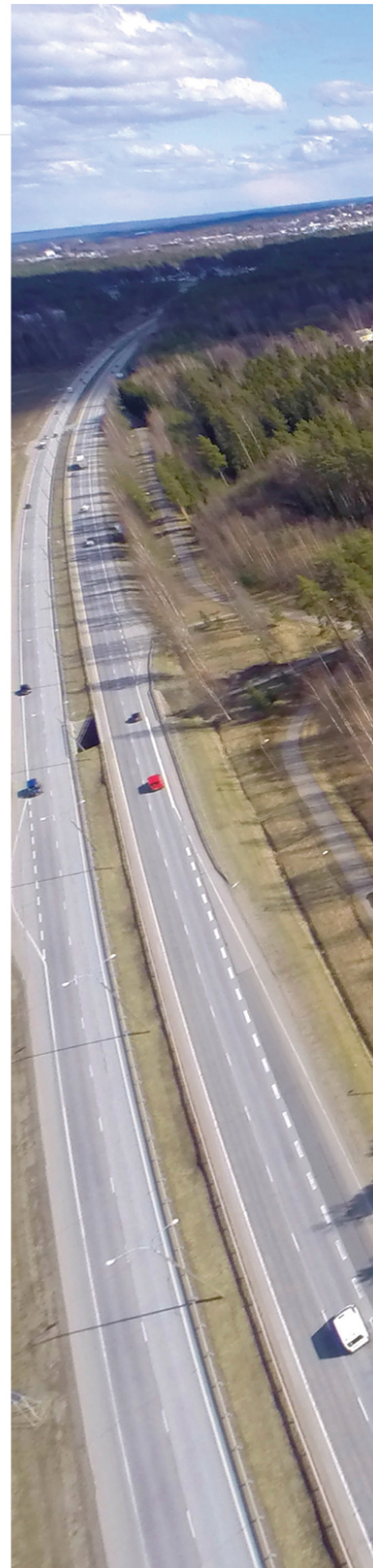
KIRJA- JA TARRAPAINOT -TOIMIALA

PunaMusta Oy
Paperityö Oy

OSAKKUUSYHTIÖT

Arena Partners Oy
(8,11% Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj)

Väli-Suomen Media Oy
(25% Sanomalehti Karjalainen Oy)

Konsernin esittely

Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj ja sen tytäryhtiöt muodostavat viestintäalan konsernin, jonka päätoimipaikkana on Joensuu.

E moyhtiön liiketoiminta koostuu konsernihallinnosta, arvopaperikaupasta ja osakeomistuksista sekä kiinteistöjen hallinnosta ja vuokrauksesta.

Pohjois-Karjalan Kirjapaino

Oyj:n osake on listattuna Nasdaq Helsinki Oy:ssä, ja se kuuluu Kulutustavarat- ja palvelut toimialaluokkaan. Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj kuuluu markkina-arvoluokituksessa pienten yhtiöiden segmenttiin.

LEHTITOIMIALA

Viestintäkonsernin lehtitoimialaan kuuluvat Karjalaista kustantava Sanomalehti Karjalainen Oy, kuutta paikallislehteä kustantavat yhtiöt (Keski-Karjalan Kustannus Oy, Lieksan Lehti Oy, Pogostan Sanomat Oy, Ylä-Karjala Oy ja Pohjois-Karjalan Paikallislehdet Oy) sekä kaupunkilehti Karjalan Heiliä kustantava Karelia Viestintä Oy. Lisäksi toimialaan kuuluu ilmoituksia ja mainosetteitä tekevä Pohjois-Karjalan Ilmoitusvalmistus Oy.

Vuonna 1874 perustettu Karjalainen on maan kolmanneksi vanhin suomenkielinen sanomalehti. Vuoden 2016 lokakuussa 142 vuotta täyttävänä Karjalainen on paperisessa muodossaan 36 801 kappaleen levikillään ja 95 000 lukijallaan (KMT 2015) Suomen 10. suurin tilattava päivälehti.

Karjalainen tavoittaa paperilehden lisäksi 83 000 yksinomaan sähköisessä muodossa lehteä lukevaa, minkä myötä Karjalaisen kokonaistavoittavuus on 178 000 lukijaa (KMT 12/2015), tilattavista päivälehdistä 8. eniten.

KIRJA- JA TARRAPAINOT -TOIMIALA

Konsernin kirja- ja tarrapainot -toimialaan kuuluvat PunaMusta Oy ja Paperityö Oy.

PunaMusta Oy on yksi Suomen suurimmista graafisen alan toimijoista, ja konsernin päätuotteet ovat heatset-koneilla painettavat säännöllisesti ilmestyvät painosmääriltään pienet ja keskisuuret aikakauslehdet, järjestö- ja asiakaslehdet sekä mainospainotuotteet.

PunaMustan tuotantolaitokset sijaitsevat Joensuussa, Tampereella ja Nurmeksessa, myyntikonttori Helsingissä. Vahvuksiamme ovat korkea laatu, kilpailukykyinen hinta, joustavuus sekä henkilökohtainen palvelu asiakkaan omalla äidinkielellä.

Pohjois-Karjalan Kirjapaino -konsernin painopalveluja täydentää tarroja ja etikettejä valmistava Paperityö Oy Helsingissä. Painatusmenetelmien monipuolisuus ja asiakkaiden toimintaympäristöjen erinomainen tuntemus tekevät yrityksestä alan edelläkävijän. Paperityön asiakaskunta muodostuu pääasiassa elintarviketeollisuuden, paperinjalostuksen, teknokemian ja logistiikka-alan toimijoista.

Rohkea,
kasvuhakuinen
edelläkävijä

Omaan
osaamiseensa
uskova

Vakaa,
luotettava ja
kannattava

**Perin juurin pohjoiskarjalainen
– valtakunnallisesti vaikuttava.**

Henkilöstötään
huolehtiva

1874 2015
KARJALATAR KARJALAINEN

Lukijalupaus

Karjalainen edistää Pohjois-Karjalan ja koko Itä-Suomen henkistä ja taloudellista vireyttä. Karjalainen on sisällöltään moniarvoinen. Lehden mielipideosiot ovat avoimen keskustelun areena.

Karjalainen on puoluepoliittisesti sitoutumaton mutta ei puolueeton: Karjalainen on pohjoiskarjalaisten asialla. Lehti elää läheisesti maakunnan asukkaiden arjessa.

Tuemme demokraattista yhteiskuntaa, tasa-arvoa sekä Suomen tasapuolista kehittämistä. Annamme arvon isänmaallisuudelle sekä kansallisille ja karjalaisille perinteille.

Karjalainen luo lukijoilleen ja asiakkailleen menestymisen edellytyksiä tarjoamalla erityisesti tarpeellista arjen

hyötytietoa. Karjalainen uutisoi nopeasti maakunnallisista asioista. Pohjoiskarjalaisten yhteisöllisyys on voimavara myös sähköisissä verkoissa.

Karjalainen toimii julkisen hallinnon ja päätöksenteon arvioijana ja kriitikkona. Uskomme sanan myönteiseen voimaan.

Vuonna 2015 Karjalainen tuo painotetusti esiin maakunnan osaamista, yritteliäisyyttä ja sisukkautta. Kerromme liioittelematta ja rehellisesti pohjoiskarjalaisten ihmisten, yritysten ja yhteisöjen onnistumisista. Seuraamme tarkasti eduskuntavaaleja sekä erityisesti Pohjois-Karjalalle annettujen vaalilupausien toteutumista seuraavalla vaalikaudella.

Vuosikooste 2015

**Kaikki vuoden 2015 aikana julkistetut
pörssitiedotteemme ovat luettavissa
osoitteessa www.pkkojy.com/sijoittajatieto.**

27.2.2015

Tilinpäätöstiedote vuodelta 2014

23.3.2015

Karjalainen siirtyy tabloidiformaattiin:

Sanomalehti Karjalainen Oy:n julkaisema Karjalainen siirtyy tabloidiformaattiin helmi-maaliskuussa 2016. Sanomalehti Karjalainen Oy on Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oy:n tytäryhtiö. Paperilehden formaattimuutos on osa useampia muita toimenpiteitä, joilla kohennetaan Pohjois-Karjalan Kirjapaino -konsernin julkaisutoiminnan kilpailukykyä.

27.3.2015

**Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oy:n
varsinainen yhtiökokous 27.3.2015:**

Kokouksessa yhtiön hallitukseen valittiin seitsemän jäsentä: Jyrki Laakkonen, Yrjö Laakkonen, Hannu Laakkonen, Reetta Laakkonen, Juha Mäkihonko, Paavo Pelkonen ja Joonas Laakkonen.

Yhtiökokous päätti, että osinkoa maksetaan hallituksen esityksen mukaisesti 0,30 euroa osakkeelle eli yhteensä 3.755.208 euroa.

3.12.2015

PunaMusta Oy aloittaa yt-neuvottelut

Graafisen alan kiristynyt markkinatilanne sekä yleisen taloudellisen epävarmuuden aiheuttama kysynnän heikkeneminen ovat johtaneet siihen, että Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oy:n tytäryhtiö PunaMusta Oy aloittaa yhteistoimintaneuvottelut, jotka koskevat kaikkia PunaMusta Oy:n henkilöstöryhmiä pois lukien Nurmeksen tuotantoyksikön henkilöstön. Neuvottelut eivät koske Pohjois-Karjalan Kirjapaino -konsernin muita tytäryhtiöitä eivätkä emoyhtiö Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oy:tä.

VARSINAINEN YHTIÖKOKOUS 2016

Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oy:n varsinainen yhtiökokous pidetään keskiviikkona 23.3.2016 klo 13 alkaen yhtiön toimitalossa, Kosti Aaltosen tie 9, Joensuu. Kokouksen jälkeen julkistetaan pörssitiedote yhtiökokouksen päätöksistä.

TALOUDELLISET TIEDOTTEET VUONNA 2016

Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oy julkistaa taloudellisia tiedotteita vuonna 2016:

26.2.2016	tilinpäätös vuodelta 2015
22.4.2016	muu taloudellinen katsaus
12.8.2016	puolivuosikatsaus
28.10.2016	muu taloudellinen katsaus.

Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n osakkeen kurssikehitys

Nasdaq Helsinki Oy:ssä 2011–2015

Vaikeudet on tehty voitettaviksi

Vuosi 2015 oli Pohjois-Karjalan Kirjapaino -konsernille sitä edeltäneinä vuosina toteutettujen merkittävien investointien sisäänajon sekä digitalisoinnin vuosi.

PunaMustan tuotanto laajeni ja monipuolistui sanomalehtipainokoneen ja suurkuvatulostuksen myötä, Karjalainen valmistautui seuraavan vuoden formaattimuutokseen sekä verkkouudistukseen ja myös konsernin paikallislehdet siirtyivät digiaikaan sisällyttämällä tilauksiinsa digitaaliset näköislehdet ja uudistamalla verkkosivujaan.

Voimakas murrosvaihe sekä kirja- ja tarrapainotettua lehtitoimialoilla jatkui myös vuonna 2015. Painoalan ylikapasiteetti Suomessa ja koko Euroopassa sekä alan vääristynyt kilpailuasetelma velkasaneerauspäätöksineen heikensi PunaMustan toimintaedellytyksiä niin, että yhtiössä aloitettiin joulukuussa yhteistoimintaneuvottelut kustannusten sopeuttamiseksi markkinoilla vallitsevaan aiempaa alhaisempaan kysyntään. Karjalaisessa puolestaan toteutettiin vuonna 2015 edellisvuonna päätetyt säästötoimet lomautuksineen.

Konsernin hallitus päätti maaliskuussa 2015 painetun Karjalaisen siirtymisestä tabloidiformaattiin helmi-maaliskuussa 2016. Tämä muutos tapahtuu 15. maaliskuuta 2016, ja sen jälkeen kaikki konsernin sanomalehdet ilmestyvät tabloidimuodossa.

Maailmanlaajuinen taantuma ravisteli konsernin toimialoja ja Suomen kansantaloutta, mutta Poh-

jois-Karjalassa vuonna 2015 järjestetyt useat suur-tapahtumat – mm. ampumahiihdon MM-kisat, Farmarimessut ja Kuninkuusravit – sekä huhtikuiset eduskuntavaalit toivat kaivattuja piristysruiskeita aluetalouteen ja lisätuloja myös konsernin yhtiöille. Konsernin kaupunkilehti Karjalan Heili valittiin marraskuussa 2015 Sanomalehtien Liiton kilpailussa vuoden parhaaksi kaupunkilehdeksi.

Vaikeasta suhdannetilanteesta ja konsernin toimialojen murroksesta huolimatta voimme katsoa luottavaisina tuleviin vuosiin. Tehdyt, onnistuneet investoinnit, yhtiön omavaraisuus sekä henkilöstön vahva osaaminen antavat siihen hyvän selkänöjan. Vaikeudet on tehty meille voitettaviksi eikä voivoteltaviksi.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Vuonna 2015 Suomen kansantalous ei kolmen perättäisen vuoden laskun jälkeen kääntynyt vielä ainakaan merkittävään kasvuun. Valtiovarainministeriön joulukuussa 2015 julkistaman suhdannekatsauksen mukaan Suomen bruttokansantuote kasvoi päättyneenä vuonna 0,2 prosenttia, kun taas Suomen Pankin tammikuussa 2016 esittämän arvion mukaan bruttokansantuote supistui viime vuonna 0,1 prosenttia.

Kotimaisen kysynnän arvioidaan vetävän BKT:n kasvuun vuonna 2016, mutta kasvu jäänee vaatimattomaksi.

YHTEISKUNTA- JA YMPÄRISTÖVASTUU

Pohjois-Karjalan Kirjapaino -konsernin tavoitteena on turvata pitkäaikaiset toimintaedellytykset olemalla vastuuntuntoisia suhteessa yhteistyökumppaneihimme, yhteiskuntaan ja ympäristöön. Toimintamme perusta on yhteiskunta- ja ympäristövastuullisuus.

Tavoitteenamme on henkilöstön, ympäristön ja talouden kannalta kestävä kehitys. Henkilöstömme koulutuksella varmistamme, että jokainen voi omalla toiminnallaan vähentää ympäristön kuormitusta.

Otamme kaikessa toiminnassamme huomioon myös terveys- ja turvallisuusnäkökohdat.

Konsernimme tulos ja vakavaraisuus mahdollistavat vastuullisen sitoutumisen henkilöstön hyvinvointiin ja toimintakulujen hoitamiseen. Merkittävä verojalanjälkemme edistää myös yhteiskunnallista hyvinvointia. Valinnoillamme voimme vaikuttaa työpaikkojen pysymiseen Suomessa.

POHJOIS-KARJALAN KIRJAPAINO -KONSERNIN TALOUDELLINEN KEHITYS 2015

Konsernin liikevaihto vuonna 2015 oli 93,7 miljoonaa euroa, kun se edellisellä vuonna oli 96,4 miljoonaa euroa.

Kirja- ja tarrapainot -toimialan liikevaihto vastaavana ajankohtana oli 73,4 miljoonaa euroa, kun se vuotta aiemmin oli 76,7 miljoonaa euroa. Lehtitoimialan liikevaihtoa kerätyi vuonna 2015 yhteensä 25,1 miljoonaa euroa, ja vuotta aiemmin 26,1 miljoonaa euroa.

Vuoden 2015 liikevoitto konsernissa oli 5,3 miljoonaa euroa eli 5,7 prosenttia liikevaihdosta. Viime vuoden vastaavan ajankohdan luvut olivat 6,7 miljoonaa euroa ja 6,9 prosenttia. Lehtitoimialan liikevoitto oli 2,2 miljoonaa euroa, edellisvuonna liikevoitto oli 2,6 miljoonaa euroa. Kirja- ja tarrapainot -toimialan liikevoitto oli 3,6 miljoonaa euroa (vuotta aiemmin 4,5 miljoonaa euroa).

Tilikauden osakekohtainen tulos oli 0,50 euroa (0,27 euroa).

Arvopaperikaupan nettotulos vuonna 2015 oli 2,6 miljoonaa euroa voitollinen johtuen lähinnä arvopapereiden myynnistä. Vuotta aiemmin tappio oli 2,0 miljoonaa euroa.

Konsernin bruttoinvestoinnit vuonna 2015 ennakkomaksuineen olivat 5,8 miljoonaa euroa

eli 6,2 prosenttia liikevaihdosta (18,1 miljoonaa euroa eli 18,8 prosenttia liikevaihdosta edellisellä vuonna). Investoinnit kohdistuivat pääasiassa kirja- ja tarrapainot -toimialan kone- ja laitehankintoihin sekä emoyhtiön Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n omistamaan kiinteistöön liittyviin tilamuutoksiin.

Konsernin henkilöstömäärä vuonna 2015 oli keskimäärin 456 henkilöä (vuonna 2014 keskimäärin 489 henkilöä), joista osa-aikaisia oli keskimäärin 7 (vuonna 2014 keskimäärin 40). Konsernin palveluksessa oli vuoden 2015 lopussa 450 henkilöä (vuoden 2014 lopussa 465 henkilöä), joista osa-aikaisia oli kuusi (vuonna 2014 kahdeksan henkilöä).

VUODEN 2016 NÄKYMÄT

Makrotalouden epävarmat näkymät vaikeuttavat merkittävästi mediamarkkinoiden kehityksen sekä

ilmoitus- ja lehtimyyntitulojen ennustamista lehtitoimialalla. Samoin taloudellinen epävarmuus vaikeuttaa graafisen alan kehityksen ennustamista. Konsernin liikevaihdon ja liikevoiton arvioidaan

laskevan vuonna 2016.

Arvopaperikauppa ja arvopaperisalkun arvon muutokset voivat vaikuttaa merkittävästi konsernin tulokseen.

KIITOKSET

Kiitän asiakkaitamme, yhteistyökumppaneitamme ja osakkeenomistajiamme luottamuksesta sekä konsernin henkilöstöä hyvin tehdystä työstä vaikeassa markkinatilanteessa.

Raimo Puustinen

toimitusjohtaja

”VAIKEUDET ON TEHTY
MEILLE VOITETTAVIKSI
EIKÄ VOIVOTELTAVIKSI.

Suurten uudistusten valmistelua

Vuosi 2015 oli jo neljäs peräkkäinen vuosi, jolloin koko suomalainen sanomalehdistö joutui sopeutumaan erittäin vaikeaan suhdannetilanteeseen.

Ilmoitustulot vähenivät, levikinlasku vähensi tilaustuloja, ja kuluista erityisesti painetun lehden jakelukulut kasvoivat merkittävästi. Ilmoitusasiakkaiden ja tilaajatalouksien epävarmat talousnäkymät heijastuivat niiden ylivarovaisena käyttäytymisenä, ja alan vaikeuksia syvensi digitaalinen murros, jonka hallitsemista valtiolta on omilla toimenpiteillään vaikeuttanut.

Sanomalehti Karjalainen Oy:ssä varauduttiin vaikeaan vuoteen edellisvuoden joulukuussa käydyillä yhteistoimintaneuvotteluilla, joiden tuloksena yhtiön vuotuisia kuluja karsittiin noin 0,5 miljoonalla eurolla. Vuonna 2015 Karjalaisen henkilöstöä vähennettiin 3,5 henkilötyövuodella ja koko Karjalaisen kulut vähenivät 670 000 euroa (4,1 prosenttia) edellisvuodesta. Jakelua tehostettiin siirtämällä lähes 3000 tilaajatalouden varhaisjakelu yhteislaatikoihin, minkä myötä vuodelle 2015 ennakoitu yli 10 prosentin jakelukustannusten nousu kyettiin painamaan 3,6 prosenttiin.

DIGITEKEMISESSÄ HARPPAUS ETEENPÄIN

Tilaajat ja ilmoittajat suosivat Pohjois-Karjalassa edelleen painokkaasti painettua sanomalehteä. Karjalaisen ilmoitustuloista digitaalisilta jakelukanavilta saadaan alle 4 prosenttia ja tilaustuloista alle prosentti. Vaikka digitaalinen murros etenee maakuntalehdissä selvästi hitaammin kuin valtakunnallisissa julkaisuissa, sekä lukijat että ilmoittajat haluavat myös Pohjois-Karjalassa digitaalisia tuotteita täydentämään lukukokemustaan tai tavoitavuuttaan. Siksi myös Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oy:n lehtitoimialalla kehitetään voimakkaasti digitaalisia tuotteita ja jakelukanavia.

Konsernin paikallislehdissä digitaalinen näköislehti sisällytettiin lehden tilaushintaan kesällä 2015, ja Karjalai-

nessa sama toteutettiin marraskuussa 2015. Tällä muutoksella sitoutetaan lukijoita myös lehden digitaalisiin tuotteisiin, mikäli painetun lehden jakelu ei heitä tulevaisuudessa tyydytä tai se käy nykyittäkaavassa kestävämmän kalliiksi. Konsernin lehtitoimialayhtiöihin kuuluva Pohjois-Karjalan Ilmoitusvalmistus Oy vastaa paikallislehtien näköislehtien kehittämisestä ja tuottamisesta sekä täydentää näköislehtituotteellaan myös PunaMusta Oy:n tarjontaa asiakkailleen.

Sekä Karjalainen että konsernin paikallislehdet ja kaupunkilehti ovat uudistaneet ja uudistavat edelleen verkkosivustojaan. Vuonna 2015 Karjalaisessa valmistaututtiin niin sanotun freemium-mallin käyttöönottoon seuraavana vuonna. Tämä tarkoittaa tähän saakka vain painetussa lehdessä tarjotun aineiston avaamista maksullisena tarjolle myös digitaalisilla jakelukanavilla.

KARJALAINEN MUUTTUU TABLOIDIKSI MAALISKUUN 2016

Painetun Karjalaisen muuttamisesta nykyisestä broadsheet-formaatista tabloidiformaattiin tehtiin päätös maaliskuussa 2015. Muutos tapahtuu 15. maaliskuuta 2016. Muutosta valmisteltiin tiiviisti koko vuoden 2015 ajan yhteistyössä kolmen muun maakuntalehden kanssa. Tabloidi-Karjalaisesta tehtiin 11. marraskuuta mallilehti, joka jaettiin jokaiseen Pohjois-Karjalan kotitalouteen. Se sai innostuneen vastaanoton lukijoilta. Yhteensä 3125 palautteen antajasta piti mallilehden perusteella tabloidi-Karjalaisesta erittäin onnistuneena 46 prosenttia, onnistuneena 40 prosenttia, melko epäonnistuneena 5 prosenttia ja erittäin epäonnistuneena 3 prosenttia.

Karjalaisen toimitus ja markkinointiosastot jalkautuivat marraskuussa koko maakunnan kattaneelle Koko-juttu-kiertueelle markkinoimaan formaattimuutosta sekä

keräämään mallilehdestä palautetta, jota tuli runsaasti ja joka huomioidaan lopullisessa muutoksessa. Kiertue oli kokonaisuudessaan innostava myös meille Karjalaisen tekijöille: tavoitimme kasvokkain satoja pohjoiskarjalaisia, jotka ilmaisivat kiinnostustaan ja sitoutumistaan Karjalaisen lukemiseen ja tilaamiseen.

LEVIKKI VÄHENI, KOKONAISTAVOITTAVUUS PARANI

TNS Gallupin mukaan vuonna 2015 mediamainontaan käytetyn rahan määrä väheni Suomessa yhteensä 2,9 prosenttia. Mainontaan painetuissa sanomalehdissä käytettiin 7,5 prosenttia vähemmän rahaa kuin edellisvuonna. Karjalaisen ilmoitusmyyntitulot vähenivät edellisvuodesta 10,4 prosenttia. Myös Karjalaisen levikin lasku noudatti valtakunnallista tendenssiä: Karjalaisen levikitulot putosivat edellisvuodesta 1,8 prosenttia. Karjalaisen liikevaihto putosi 6,0 prosenttia edellisvuodesta; kokonaisliikevaihdosta levikitulojen osuus on 54 prosenttia ja ilmoitustulojen osuus 46 prosenttia.

Muissa konsernin lehtitoimialan yhtiöissä – kuudessa tilattavassa paikallislehdessä, kaupunkilehdessä ja ilmoitusvalmistusyhtiöissä – yhteenlaskettu liikevaihto kasvoi 2,0 prosenttia. Erityisesti kaupunkilehti Karjalan Heili kohensi liikevaihtoaan edellisvuodesta, 12,9 prosenttia. Koko maassa kaupunki- ja noutolehdissä mainontaan käytetty rahamäärä lisääntyi TNS Gallupin mukaan edellisvuodesta, 1,2 prosenttia.

Karjalaisen levikki vuonna 2015 oli 36801 kappaletta, 5,7 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Levikkikelpoisia yhdistelmätilauksia (painettu lehti + digitaalinen näköislehti) oli vuoden päättyessä 1965 sekä pelkän digilehden tilauksia 254. Marraskuussa 2015 digilehti sisällytettiin kaikkiin tilauksiin.

Karjalaisen kokonaistavoittavuus koheni vuonna 2015 edellisvuoden 176 000:sta 178 000:een. Kokonaistavoittavuusluku on painetun lehden keskimääräisen numeron lukijamäärä lisättyinä lehden eri digitaalisia versioita käyttäneiden määrällä (netto). Vuonna 2013 Karjalaisen kokonaistavoittavuusluku oli 138 000, minkä jälkeen on tapahtunut merkittävä nousu erityisesti Karjalaisen digitaalisten versioiden lukijamäärässä. Vuonna 2015 Karjalaisen painetulla lehdellä oli 95 000 lukijaa

sekä yksinomaan lehden digitaalisia versioita säännöllisesti lukeneita 83 000 lukijaa.

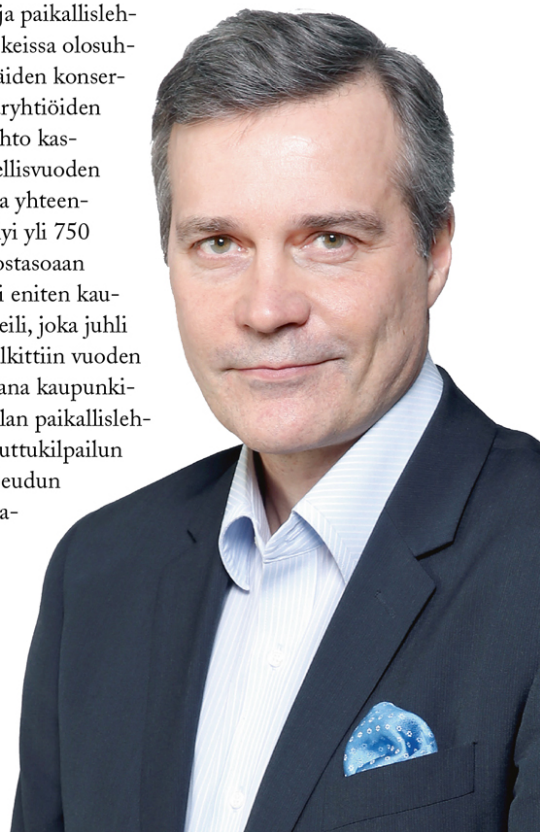
LEHTIYHTEISTYÖTÄ LAAJENNETTIIN

Karjalainen on tiiviissä lehtiyhteistyössä Savon Sanomien, Keski-suomalaisen ja Etelä-Suomen Sanomien kanssa. Tätä pääosin toimituksellista yhteistyötä laajennettiin vuoden lopulla merkittävästi, kun lehdet tekivät päätöksen valtakunnallisen yhteistoimituksen perustamisesta. 9-henkinen toimitus aloitti toimintansa vuoden 2016 alusta. Se tuottaa päivittäin uutisia niin painettuihin lehtiin kuin verkkolehtiinkin. Tässä yhteistyössä ovat mukana myös Keski-suomalainen-konserniin kuuluvat Etelä-Suomen Media Oy:n kolme tilattavaa lehteä. Neljän Väli-Suomen Media Oy:n osakaslehden yhteistyöhön liittyi teemasivujen tuottamisessa vuoden aikana myös Kaakon Viestintä Oy kolmella tilattavalla maakuntalehdellään.

KARJALAN HEILI VUODEN PARAS KAUPUNKILEHTI

Konsernin kaupunki- ja paikallislehdille vuosi 2015 oli vaikeissa olosuhteissa erinomainen. Näiden konsernin lehtitoimialan tytäryhtiöiden yhteenlaskettu liikevaihto kasvoi 7,6 miljoonaan edellisvuoden lähes 7,5 miljoonasta ja yhteenlaskettu liikevoitto säilyi yli 750 000 euron tasolla. Tulostasoaan edellisvuodesta paransi eniten kaupunkilehti Karjalan Heili, joka juhli 45-vuotisuuttaan ja palkittiin vuoden lopulla Suomen parhaana kaupunkilehtenä. Pohjois-Karjalan paikallislehtikerhon vuosittaisen juttukilpailun voitti Outokummun Seudun päätoimittaja Esa Nevalainen.

Pasi Koivumaa
*toimialajohtaja,
toimitusjohtaja /
vastaava päätoimittaja*

Muutosten vuosi PunaMustassa

Vuosi 2015 oli myös toiminnan
ja palvelutarjonnan
monipuolistamisen aikaa.

PunaMusta Oy:n liikevaihto vuonna 2015 oli 65,3 miljoonaa euroa. Liikevaihto oli lähes vuoden 2014 tasolla, kun huomioidaan edellisenä vuonna syyskuun alussa emoyhtiönsä sulautuneen Punamusta Tampere Oy:n liikevaihto ensimmäiseltä kahdeksalta kuukaudelta ennen sen sulautumista emoyhtiönsä PunaMusta Oy:öön. Liikevaihdon lievä lasku johdettiin kokonaisuudessaan viennin laskusta.

Markkinatilanne jatkui vaikeana ja hintakilpailu erittäin kovana. Venäjään kohdistuvat pakotteet ja heikko ruplan kurssi vaikeuttivat lisäksi vientiponnisteluja. Kotimaassa tarjontaa on enemmän kuin kysyntää, ja velkasaneerausjärjestelyt pitkittivät markkinoiden tervehtymistä.

PunaMusta Oy:n liikevoitto vuonna 2015 oli 2,8 miljoonaa euroa, edellisenä vuonna 3,2 miljoonaa euroa. Poistojen määrä kasvoi lähinnä edellisvuoden sanomalehtirotointoinvestoinnista johtuen. Kasvaaneet poistot pienensivät liikevoittoa.

Vuoden 2015 bruttoinvestoinnit olivat 4,5 miljoonaa euroa. Merkittävimmät investoinnit olivat uusi arkkikone Joensuuun sekä stiftauslinja Tampereelle.

Vuosi 2015 oli PunaMustan toiminnan ja palvelutarjonnan monipuolistamisen aikaa. Edel-

lisvuonna toteutetut sanomalehtirotointi- ja suurkuvatulostusinvestoinnit antoivat uusia mahdollisuuksia niin PunaMustalle kuin asiakkaillekin.

DIGITAALINEN ”LUKUSALI 24/7” -PALVELU

Uutta liiketoimintaa tukee myös Lukusali 24/7 -palvelu, joka tarjoaa PunaMustan painoasiakkaille helpon tavan julkaista ja lukea erilaisia digijulkaisuja. Näköislehden lisäksi Lukusalissa voidaan julkaista multimedialla rikastettuja julkaisuja, ja luku-oikeuksia voidaan myös rajoittaa koskemaan vain lehden tilaajia. Palvelu toimii tietokoneen lisäksi kaikilla mobiililaitteilla sekä tabletilla.

Tämäkin vuosikertomus löytyy sähköisessä muodossa Lukusalista. Käy tutustumassa osoitteessa www.lukusali.fi.

VASTUU YMPÄRISTÖASIOISTA

PunaMusta Oy noudattaa ympäristölainsäädäntöä ja kestävä kehityksen periaatteita, mikä tarkoittaa mm. paperien ja leikkuujätteen toimittamista hyötykäyttöön ja kierrätykseen. PunaMustalle on myönnetty Joutsenmerkki eli Pohjoismaiden Ympäristömerkki, mikä kertoo sitoutumisesta ympäristökuormituksen minimoimiseen. Ympäristömerkki kattaa sekä aikakauslehtien että mainospainotuotteiden tuotannon.

PunaMustalla on myös puun hallintaketjun sertifikaatti (CoC = Chain of Custody), joka oikeuttaa käyttämään painotöissä PEFC-merkkiä. Lisäksi PunaMusta Oy:lle on myönnetty ISO9001-laatusertifikaatti sekä ISO 14001-ympäristösertifikaatti.

TARRA- JA ETIKETTIPAINO PAPERITYÖ OY

Paperityö Oy:n liikevaihto vuonna 2015 oli 8,2 miljoonaa euroa, kun se vuotta aiemmin oli 8,8 miljoonaa euroa. Vaikeassa talustilanteessa myös Paperityön volyymit pienenevät. Lisäksi kaupan keskittyminen ja tavarantoimittajien hintakilpailutus ja säästötoimet vaikuttivat myös etikettipainojen toimintaan.

Tuotannon kannalta vuosi oli kaksijakoinen. Alkuvuosi oli ajomäärällisesti hyvä, mutta kaksi viimeistä neljänestä olivat heikompia. Vuonna 2015 investoitiin uuteen blanco-stanssaus koneeseen. Tehdyllä investoinnilla haetaan joustavuutta tuotantoon. Lisäksi sillä korvataan vanhempaa kalustoa. Investoinnin vaikutus tulee näkymään vasta vuoden 2016 puolella.

” GRAAFISELLA ALALLA
VOLYYMIT OLIVAT EDELLEEN
VOIMAKKAASSA LASKUSSA
VUONNA 2015 JOHTUEN
AIKAKAUSLEHTIEN
MAINOSTULOJEN JA
LEVIKKIEN LASKUSTA.

Vuonna 2015 Paperityössä keskityttiin edelleen voimakkaasti laatu- ja ympäristöjärjestelmien hyödyntämiseen. Paperityöllä on käytössään ISO9001- ja ISO14001 -laatu- ja ympäristösertifikaatit sekä ympäristöohjelma, jolla pyritään vähentämään jätteen määrää ja ohjaamaan jätteenkäsittelyä suunnitelmallisemmin.

UUSIEN TUOTTEIDEN VUOSI 2016

Heikko talustilanne, kasvava työttömyys ja Venäjän ongelmat vaikeuttavat yritysten toimintaa, eikä

kysyntä tule kasvamaan. Toimialan yritysten velka-saneerausjärjestelyt pitkittävät alan ongelmia. Alalla on edelleen liikaa tarjontaa kysyntään nähden ja alan hintataso on alhainen. Lisäksi tilattavien aikakauslehtien kierrättäminen verotuksellisista syistä Norjan kautta aiheuttaa painotaloille tulonmenetyksiä.

Näistä murheellisista ennusteista huolimatta sekä PunaMusta Oy:ssä että Paperityö Oy:ssä on vahva usko tulevaan. Vuoden 2016 aikana PunaMusta keskittää painopistettä asiakastyöhön myös sanoma-lehti- ja suurkuvatulostustuotteiden osalta. Niistä halutaan rakentaa merkittävä osa PunaMustan toimintaa. PunaMustassa halutaan jatkossakin kehittää ja tehostaa toimintaa niin, että asiakkaille voidaan tarjota paitsi entistä parempia asiakaskokemuksia myös uusia tuotteita ja palvelukokonaisuuksia.

PunaMusta Oy haluaa edelleenkin olla Suomen johtava aikakauslehtipaino, jossa asiakas saa palvelua hänen omalla äidinkielellään.

Myös Paperityö Oy:n toiminnassa luotetaan ammattitaitoiseen henkilöstöön sekä asiakkaiden tarpeiden ymmärtämiseen ja pitäviin aikatauluihin. Näin voidaan varmistaa tuloksellinen toiminta ja vahva jalansija suomalaisessa tarrapainotoiminnassa jatkossakin.

Jari Avellan

*toimialajohtaja,
toimitusjohtaja*

Jatkuvaa ammatillista ja työyhteisöllistä kehittymistä

Toimivan ja hyvän ilmapiirin aikaansaavat kaikki yhdessä.

KONSERNIN HENKILÖSTÖRAKENNE

Pohjois-Karjalan Kirjapaino -konsernin palveluksessa oli vuoden 2015 lopussa 449 henkilöä. Konsernin suurimmat työnantajat ovat PunaMusta Oy, jonka palveluksessa työskenteli vuoden lopussa yhteensä 259 henkilöä (vuoden 2014 lopussa 264 henkilöä) ja Sanomalehti Karjalainen Oy, jossa työskenteli vuoden lopussa 70 henkilöä (vuoden 2014 lopussa 75 henkilöä).

Vuoden 2015 lopussa käynnistyivät PunaMusta Oy:n yhteistoimintaneuvottelut, joiden tavoitteena oli PunaMusta Oy:n toimintojen tehostaminen ja työtehtävien uudelleenjärjestely sekä yhtiön kulkurakenteen sopeuttaminen markkinoilla vallitsevaan kysyntään. Helmikuussa 2016 päättyneiden Yt-neuvottelujen tuloksena henkilöstön määrä väheni yhteensä 34 henkilöllä.

Vuonna 2015 konsernin ikärakenteessa ei tapahtunut muutosta edelliseen vuoteen verrattuna. Yli puolet (53%) konsernin henkilöstöstä on alle 45-vuotiaita. Sukupuolijakauma konsernitasolla pysyi myös edellisten vuosien tasolla, naisten osuus konsernin työntekijöistä vuonna 2015 oli 35 prosenttia ja miesten osuus 65 prosenttia.

HENKILÖSTÖTUTKIMUKSESTA KEHITTÄMISKOORTEITA TYÖYKSIKÖILLE

Vuonna 2015 toteutettiin koko konsernissa laaja henkilöstötutkimus, jossa kartoitettiin työolosuhteiden ja henkilöstön työtyytyväisyyden tilaa. Edellisen kerran vastaava laajempi tutkimus tehtiin vuonna 2012.

Tehdyn tutkimuksen mukaan konsernitasolla vahvuuksiamme ovat korkea työmotivaatio ja työhyvinvointi sekä vahva ja positiivinen työnantajakuva. Lisäksi työyhteisöjen ilmapiiri koetaan hyvänä koko konsernissa. Kehittämistä vaativina osa-alueina olivat konsernitasoisesti tiedonkulku ja työntekijöiden oma kehittyminen työssä.

Henkilöstöjohtamisen painopistealueena konsernissamme on esimiestyön kehittäminen. Henkilöstötutkimuksen mukaan työntekijöiden ja lähiesimiesten väliset suhteet ovat pääsääntöisesti luottamuksellisia ja toimivia. Kehittämiskohteina esimiestyölle nousivat mm. kehityskeskustelujen säännöllisyys sekä palautteenannon lisääminen. Näiden teemojen osalta esimiehiä tullaan valmentamaan konsernitasoisesti.

Tulosten purkutilaisuuksissa olivat keskustelut pienryhmissä antoisia ja toimenpiteiksi kirjattiin yhdessä sovittuja asioita. Monen asian kohdalla todettiin, että vastuu on myös jokaisella työntekijällä. Toimivan ja hyvän ilmapiirin aikaansaavat kaikki yhdessä. Jokainen voi parantaa tiedonkulkua omalta osaltaan. Sovittujen toimenpiteiden toteutumista seurataan vuoden 2016 aikana henkilöstön kehittämispäällikön toimesta.

Vuosittain konsernin esimiestehtävissä työskentelevät kokoontuvat esimiespäivään, jossa käydään läpi ajankohtaisia esimiestyöhön ja johtamiseen liittyviä teemoja. Vuonna 2015 esimiespäivän ajankohtaisten työ- ja muun lainsäädännön muutosten

lisäksi käsiteltiin toimialakohtaisesti henkilöstötutkimuksesta esiin nousseita asioita. Vertaisryhmäkeskusteluissa esimiehet pääsivät jakamaan yhteisiä ratkaisumalleja työyhteisöjen tehokkaaseen ja työtä sekä työntekijöitä kehittävään johtamiseen.

JATKUVAA AMMATILLISTA JA TYÖYHTEISÖLLISTÄ KEHITYMISTÄ

Henkilöstötutkimukset kertovat työhyvinvoinnin tilasta. Esimiesten tehtävänä on työyhteisöjen ja yksittäisten työntekijöiden motivointi ja työhyvinvoinnin ylläpitäminen hyvällä tasolla, yhteistyössä mm. työterveyshuollon ja työsuojeluorganisaation kanssa. Kehityskeskusteluilla ja muulla päivittä-

23.5.2015 vietettiin perinteistä henkilöstöjuhlaa Utran Uittotuvalla elokuvateeman merkeissä.

sellä vuorovaikutuksella on suuri merkitys näiden osa-alueiden kehittämisessä. Pohjois-Karjalan Kirjapaino -konsernissa korostetaan hyvien ja laadukaiden työskentelyolosuhteiden merkitystä henkilöstön sitouttamisessa ja motivoinnissa.

Pohjois-Karjalan Kirjapaino -konsernilla on oppilaitosyhteistyötä maakunnassa toimivien ammatillisten oppilaitosten kanssa. Harjoittelu- ja työssäoppimispaikat konsernin eri yksiköissä ovat

kysytyjä ja sitä kautta muodostuukin usein kontakteja pidemmälle tulevaisuuden työpaikkoihin.

Konsernin sisäisiä koulutuksia järjestetään mm. tietojärjestelmien vaihtuessa ja uusia ohjelmia käyttöönotettaessa. Yhteistyö työterveyshuollon kanssa kattaa säännölliset työpaikkakäynnit ja tarvittaessa tarkemmat työpaikkaselvitykset sekä henkilöstön riittävästä ensiapuvalmiudesta huolehtimisen. Vuonna 2015 kerrattiin ensiapuvalmiuksia ja kou-

lutettiin uusia ensiaputaitoisia mm. defibri-laattoreiden käyttöön.

Konsernissamme hyödynnetään laajaa ammattitaitoa ja osaamista kannustamalla henkilöstöä mahdollisuuksien mukaan sisäiseen tehtäväkiertoon ja avoimia tehtäviä ja sijaisuuksia tarjotaan ensisijaisesti konsernin henkilöstölle. Näin vahvistetaan ammattitaitoa ja osaamista — koko konsernin toiminnan kannalta on hyötyä moniosaamisen kasvusta.

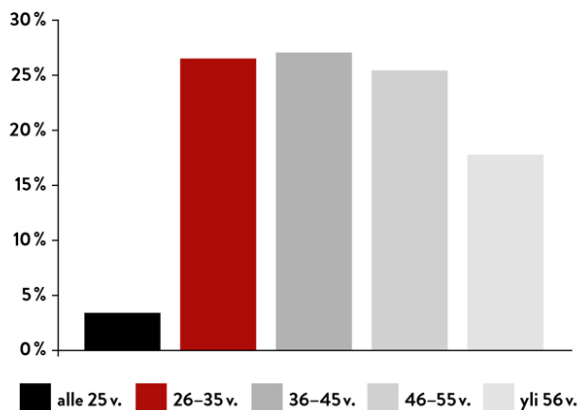
Työskentelyolosuhteisiin, työergonomiaan sekä työtapoihin ja niiden edelleen kehittämiseen kiinnitetään aktiivisesti huomiota yhteistyössä työterveyshuoltojen kanssa. Kaikissa konsernimme yksiköissä ympäri Suomea tarjotaan henkilöstölle monipuolisia virkistymisen ja harrastamisen mahdollisuuksia. Eri paikkakunnilla toimii henkilöstön keskuudestaan kokoomia vapaa-ajan toimikuntia ja ryhmiä, jotka järjestävät mm. yhteisiä tapahtumia, retkiä ja kursseja. Tapahtumien lisäksi on tarjolla erittäin monipuolinen valikoima työnantajan tukemia harrastusmahdollisuuksia niin liikunnan, kulttuurin kuin taitteenkin parissa.

UUDEN SUKUPOLVEN TEKIJÖITÄ

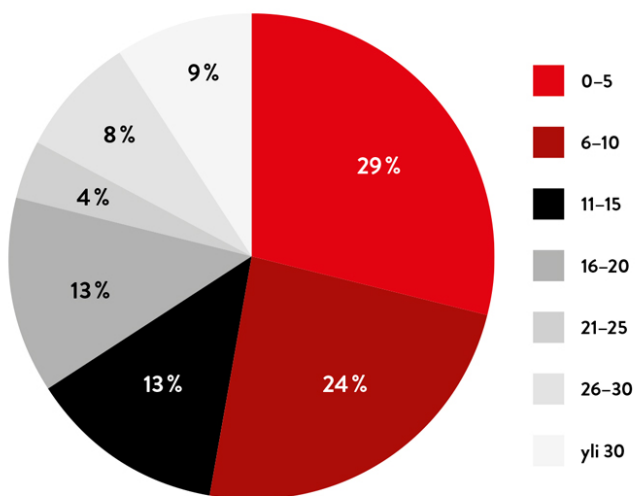
Työntekijät ovat ammattitaitoisia ja sitoutuneita. Tästä osoituksena ovat pitkät työurat konsernin palveluksessa. Vuoden 2015 lopussa henkilöstöstä 21%:lla oli yli 20 vuoden työhistoria ja 53% oli ns. uuden sukupolven tekijöitä, joilla työhistoria on enintään 10 vuotta.

Konserniyhtiöiden yhteistä henkilöstöjuhlaa vietettiin vuonna 2015 kesän kynnyksellä toukokuussa, Utran Uittotuvan upeissa maisemissa. Perinteiden mukaan juhlassa muistettiin konsernin palveluksessa pidempään palvelleita työntekijöitä, joilla on tärkeä rooli myös uusien työntekijöiden mentoreina ja hiljaisen tiedon siirtäjinä seuraavan sukupolven työntekijöille.

IKÄRAKENNE

PALVELUSVUODET

Tapahumien vuosi 2015

Sanomalehti Karjalainen ja PunaMusta olivat mukana kaikissa maakuntamme suurissa tapahtumissa vuonna 2015. Tapahtumat toivat Pohjois-Karjalalle runsaasti myönteistä julkisuutta ja myös matkailutuloja. Kansainvälisesti merkittävin tapahtuma oli Kontiolahdella järjestetyt ampumahiihdon MM-kisat.

Kotimaisista tapahtumista saivat kiitosta erityisesti Farmari-messut ja Kuninkuusravit muita maakunnan tapahtumia unohtamatta.

Konserni lukuina 2015

Toimintakertomus

Tilikausi 1.1.–31.12.2015

KONSERNIN RAKENNE JA HALLINTO

Pohjois-Karjalan Kirjapaino -konsernin emoyhtiö on Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj. Emoyhtiö tarjoaa tytäryhtiöilleen hallinto-, tietohallinto- ja rahoituspalvelut, omistaa kiinteistöjä sekä harjoittaa arvopaperikauppaa.

Konserni jakautuu kahteen toimialaan (eli toimintasegmenttiin). Konsernin lehtitoimialan muodostavat Karjalaista kustantava Sanomalehti Karjalainen Oy, paikallislehtiä kustantavat Keski-Karjalan Kustannus Oy, Lieksan Lehti Oy, Pogostan Sanomat Oy, Pohjois-Karjalan Paikallislehdet Oy ja Ylä-Karjala Oy sekä Karjalan Heili -kaupunkilehteä kustantava Karelia Viestintä Oy. Lehtitoimialaan kuuluu myös Pohjois-Karjalan Ilmoitusvalmistus Oy, joka valmistaa ilmoituksia sekä konsernin lehtiin että ulkopuolisille asiakkaille. Lehtitoimialaa johtaa Karjalaisen päätoimittaja Pasi Koivumaa.

Konsernin kirja- ja tarrapainot -toimialaan kuuluvat kirjapaino PunaMusta Oy ja tarrapaino Paperityö Oy. Kirja- ja tarrapainot -toimialaa johtaa PunaMusta Oy:n toimitusjohtaja Jari Avellan.

Sanomalehti Karjalainen Oy on osakkaana Väli-Suomen Media Oy:ssä 25 prosentin osuudella.

Yhtiön hallitukseen kuuluivat kertomusvuoden lopussa puheenjohtajana toimitusjohtaja Jyrki Laakkonen, varapuheenjohtajana Yrjö Laakkonen ja varsinaisina jäseninä professori (emeritus) Paavo Pelkonen, toimitusjohtaja Juha Mäkihonko, Hannu Laakkonen, Reetta Laakkonen ja Joona Laakkonen. Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n toimitusjohtajana toimii Raimo Puustinen.

Yhtiön tilintarkastajana toimi tilikauden aikana tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy, vastuullisena tilintarkastajana KHT Ulla Nykky.

Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n päätöksenteossa ja hallinnossa noudatetaan Suomen osakeyhtiölakia, yhtiön yhtiöjärjestyksestä, julkisesti noteerattuja yhtiöitä koskevia muita säädöksiä sekä Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n laatimaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia (Corporate Governance). Hallinnointikoodi löytyy yhtiön Internet-sivuilta osoitteesta www.pkkoyj.com kohdasta Sijoittajatieto – Hallinnointi.

Yhtiö laatii erillisenä kertomuksena selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (Corporate Governance Statement), joka julkaistaan yhtiön Internet-sivuilla osoitteesta www.pkkoyj.com kohdassa Sijoittajatieto – Hallinnointi.

OSAKKEET, KAUPANKÄYNTI JA VAIHTO

Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n osake on listattuna Nasdaq Helsinki Oy:ssä. Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj kuuluu Kulutustavarat ja palvelut toimialaluokkaan ja on markkina-arvoltaan pieni yhtiö. Yhtiön kaupankäyntitunnus on PKK1V.

Yhtiön osakemäärä on 12 517 360 kpl ja osakepääoma on 1 052 634 euroa. Kaikilla osakkeilla on samanlainen oikeus osinkoon ja yhtiön varoihin. Osakkeen kaupankäyntikurssi tilikauden lopussa oli 6,42 euroa, osakekannan markkina-arvo tilikauden päätöskurssilla oli 80,4 miljoonaa euroa. Osakkeen vaihto tilikauden aikana oli 1 374 997 kappaletta eli noin 11 % osakemäärästä.

Valtiovarainministeriön asetuksessa arvopaperin liikeseenlaskijan säännöllisestä tiedonantovelvollisuudesta

(1020/2012) 1 luvun 5 §:n 1 momentissa luetellut tiedot on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa.

KONSERNIN TALOUS

Konsernin liikevaihto oli tilikaudella 93,7 miljoonaa euroa, kun se edellisellä vuonna oli 96,4 miljoonaa euroa. Konsernin neljännen vuosineljänneksen liikevaihto oli 24,1 miljoonaa euroa (25,9 miljoonaa euroa).

Kirja- ja tarrapainot -toimialan kokonaisliikevaihto oli tilikaudella 73,4 miljoonaa euroa, kun se vuotta aiemmin oli 76,7 miljoonaa euroa. Lehtitoimialan kokonaisliikevaihto oli tilikaudella 25,1 miljoonaa euroa (26,1 miljoonaa euroa vuotta aiemmin).

Konsernin liiketoiminnan muut tuotot olivat 1,6 miljoonaa euroa (1,4 miljoonaa).

Konsernin tilikauden kulut olivat 89,9 miljoonaa euroa (91,7 miljoonaa euroa). Materiaalit ja palvelut olivat 45,9 miljoonaa euroa, kun ne edellisellä vuonna olivat 47,0 miljoonaa euroa. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut olivat 24,6 miljoonaa euroa (26,0 miljoonaa euroa vuonna 2014). Tilikauden kuluihin sisältyvät poistot olivat 6,6 miljoonaa euroa (5,9 miljoonaa euroa vuonna 2014) ja liiketoiminnan muut kulut 12,7 miljoonaa euroa (12,8 miljoonaa euroa vuonna 2014).

Tilikauden liikevoitto konsernissa oli 5,3 miljoonaa euroa eli 5,7 prosenttia liikevaihdosta. Viime vuoden vastaavan ajankohdan luvut olivat 6,7 miljoonaa euroa ja 6,9 prosenttia. Lehtitoimialan liikevoitto oli 2,2 miljoonaa euroa, edellisvuonna liikevoitto oli 2,6 miljoonaa euroa. Kirja- ja tarrapainot -toimialan liikevoitto oli 3,6 miljoonaa euroa (vuotta aiemmin 4,5 miljoonaa euroa). Viimeisellä kvartaalilla liikevoittoa kertyi konsernissa 1,3 miljoonaa euroa (1,2 miljoonaa euroa).

Konsernin laajan tuloslaskelman rivillä rahoitustuotot (netto) esitetään sekä arvopaperikaupan nettotulos että muut rahoituskulut. Tilikaudella 2015 rahoituskulut (netto) olivat yhteensä 2,1 miljoonaa euroa (2,4 miljoonaa euroa tappiollinen edellisellä vuonna). Arvopaperikaupan nettotulos oli koko tilikaudella 2,6 miljoonaa euroa voitollinen (2,0 miljoonaa euroa tappiollinen). Voitollinen tulos johtui pääasiassa arvopaperikaupasta saaduista myyntivoitoista.

Vuoden 2015 viimeisellä kvartaalilla rahoitustuotot (netto) olivat 1,0 miljoonaa euroa.

Vuoden 2014 viimeisen kvartaalin rahoituskulut (netto) olivat 0,5 miljoonaa euroa. Viimeisen vuosineljänneksen tulos ennen veroja oli 2,4 miljoonaa euroa (edellisellä vuonna 0,7 miljoonaa euroa).

Tilikauden välittömät verot olivat 1,2 miljoonaa euroa (0,9 miljoonaa euroa). Konsernin tilikauden voitto oli 6,3 miljoonaa euroa. Vuotta aikaisemmin tulos oli 3,4 miljoonaa euroa.

Tilikauden osakekohtainen tulos oli 0,50 euroa (0,27 euroa).

Konsernin korollisen vieraan pääoman kokonaismäärä oli 29,9 miljoonaa euroa, edellisen vuoden vastaava luku oli 34,8 miljoonaa euroa. Taseen korottomien velkojen määrä ilman laskennallista verovelkaa oli 9,3 miljoonaa euroa. Vuonna 2014 korottomia velkoja oli 11,1 miljoonaa euroa.

Konsernin sijoitetun pääoman tuotto nousi edellisvuoden 6,9 prosentista 10,2 prosenttiin.

TUNNUSLUVUT

Pohjois-Karjalan Kirjapaino -konsernin tunnuslukuja kolmelta vuodelta sekä sitä edeltäneeltä kolmelta vuodelta

	2015	2014	2013	2012
Liikevaihto Milj. euroa	93,7	96,4	93,0	94,0
Liikevoitto Milj. euroa	5,3	6,7	7,3	11,4
Liikevoitto %	5,7	6,9	7,8	12,1
Bruttoinvestoinnit Milj. euroa	5,8	18,1	17,7	6,3
Oman pääoman tuotto %	14,0	8,1	7,7	18,7
Sijoitetun pääoman tuotto %	10,2	6,9	5,5	16,0
Omavaraisuusaste %	52,8	48,0	51,8	57,3
Tulos/osake euroa	0,50	0,27	0,25	0,60
Henkilöstö keskimäärin	456	489	497	487
Henkilöstökulut Milj. euroa	24,6	26,0	26,3	26,3

Valtiovarainministeriön asetuksen (1020/2012) 2 luvun 5 §:n 1 momentin osakekohtaiset tunnusluvut ja tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa.

EMOYHTIÖ (FAS)

Emoyhtiö Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n liikevaihto koostuu hallinto- ja tietohallinto-palveluiden myynnistä konserniyhtiöille sekä arvopaperikaupasta. Liikevaihtoa

kertyi tilikaudella 6,9 miljoonaa euroa, edellisvuonna yhtiön liikevaihto oli 4,0 miljoonaa euroa. Arvopaperikaupan liikevaihto oli 5,0 miljoonaa euroa, edellisvuonna se oli 2,2 miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 2,8 miljoonaa euroa (2,6 miljoonaa euroa vuonna 2014). Liiketoiminnan muut tuotot ovat pääsääntöisesti emoyhtiön omistamista kiinteistöistä saatuja vuokratuottoja.

Arvopaperikaupan liikevoitto vuonna 2015 oli 2,4 miljoonaa euroa johtuen lähinnä arvopapereiden myynnistä. Vuotta aiemmin tappio oli 2,0 miljoonaa euroa. Liiketoiminnan tulos ennen satunnaiseriä, tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 3,5 miljoonaa euroa voitollinen, kun vuotta aiemmin vastaava luku oli 1,5 miljoonaa euroa tappiollinen.

Emoyhtiö sai konserniavustusta tytäryhtiöiltään vuonna 2015 yhteensä 3,1 miljoonaa euroa, edellisvuonna 3,3 miljoonaa.

Yhtiön arvopaperisalkun tasearvo vuoden 2015 lopussa oli 10,9 miljoonaa euroa, edellisvuonna 11,9 miljoonaa euroa. Yhtiön rahoitusasema on vakaa.

Emoyhtiön palveluksessa oli vuoden 2015 lopussa 25 henkilöä (vuoden 2014 lopussa 25).

KIRJA- JA TARRAPAINOT -TOIMIALA

Vuonna 2015 jatkettiin konsernin kirja- ja tarrapainot -toimialalla edellisinä vuosina käynnistettyjä kone- ja laiteinvestointeja. Vuoden 2015 bruttoinvestoinnit olivat kirja- ja tarrapainot -toimialalla 4,7 miljoonaa euroa (9,4 miljoonaa euroa edellisenä vuonna). PunaMusta Oy:n merkittävimmät investoinnit olivat uusi arkkikone Joensuuhun ja sarjastiftari Tampereelle. Paperityö Oy:ssä investoitiin uuteen stanssuskoneeseen.

Kirja- ja tarrapainot toimialan ulkoinen liikevaihto oli 69,2 miljoonaa euroa, vuonna 2014 ulkoinen liikevaihto oli 70,9 miljoonaa euroa. Liikevoittoa kertyi tilikaudella 3,5 miljoonaa euroa (vuoden 2014 liikevoitto oli 4,5 miljoonaa euroa). Kirja- ja tarrapainot -toimialan liikevoittoa pienensi sekä PunaMusta Oy:n poistojen kasvu että Paperityö Oy:ssä kovasta hintakilpailusta ja alentuneesta kysynnästä johtunut liikevoiton pieneneminen.

LEHTITOIMIALA

TNS Gallupin mukaan vuonna 2015 mediamainontaan käytetyn rahan määrä väheni Suomessa yhteensä 2,9 prosenttia. Mainontaan painetuissa sanomalehdissä käytettiin

7,5 prosenttia vähemmän rahaa kuin edellisvuonna. Kaupunki- ja noutolehdistä mainontaan käytetty rahamäärä sen sijaan lisääntyi edellisvuodesta 1,2 prosenttia, ja verkkomediamainonta kasvoi vastaavasti euromääräisesti edellisvuodesta 6,7 prosenttia. Kaikesta mediamainonnasta (ns. pieni mainoskakku) sanomalehtien osuus vuonna 2015 oli 31 prosenttia, verkkomedian 25 prosenttia, television 22 prosenttia, aikakauslehtien 7 prosenttia sekä kaupunki- ja noutopistelehtien osuus 6 prosenttia.

Konsernin lehtitoimialan ilmoitusmyynti väheni vuonna 2015 edellisvuodesta 0,8 miljoonaa euroa ollen 13,1 miljoonaa euroa (edellisenä vuonna 13,9 miljoonaa euroa). Yleinen taloudellinen epävarmuus sekä yritysten säästöpainet heijastuivat voimakkaasti myös pohjoiskarjalaisten ilmoittajien käyttäytymiseen. Konsernin lehtien tilausmyynti säilyi edellisen vuoden tasolla ollen 12,1 miljoonaa euroa (vuotta aiemmin 12,2 miljoonaa euroa)

Sanomalehti Karjalainen Oy:n kustantaman Karjalaisen levikki vuonna 2015 oli 36 801 kappaletta eli 2 223 kappaletta (-5,7 %) vähemmän kuin edellisvuonna. Levikin laskua syvensi lähes 3 000 tilaajatalouden varhaisjakelun siirtäminen yhteislaattikoihin voimakkaasti kasvaneiden jakelukustannusten hillitsemiseksi. Ennakoitu 7,5 prosentin jakelukustannusten vuotuinen nousu kyettiin näillä tehostamistoimilla laskemaan 3,6 prosenttiin.

Karjalaisessa valmistauduttiin koko vuoden 2015 ajan tiiviisti vuoden 2016 maaliskuussa tapahtuvaan painetun lehden formaattimuutokseen sekä keväällä 2016 niin ikään toteutettavaan verkkolehden uudistukseen. Painettu lehti muuttuu tabloidiformaattiin, ja verkkolehdessä otetaan käyttöön freemium-malli sekä sen myötä runsaasti aiempaa enemmän myös maksullista sisältöä.

Lehtitoimialan ulkoinen liikevaihto oli 24,4 miljoonaa euroa (25,4 miljoonaa euroa vuonna 2014). Liikevoitto oli 2,2 miljoonaa euroa, kun se edellisenä vuonna oli 2,6 miljoonaa euroa.

Lehtitoimialalla ei vuoden 2015 aikana tehty merkittäviä investointeja.

INVESTOINNIT

Konsernin bruttoinvestoinnit vuonna 2015 ennakkomaksuineen olivat 5,8 miljoonaa euroa eli 6,2 prosenttia liikevaihdosta (18,1 miljoonaa euroa eli 18,8 prosenttia liikevaihdosta edellisenä vuonna). Investoinnit kohdistuivat

pääasiassa kirja- ja tarrapainot -toimialan kone- ja laitehankintoihin sekä emoyhtiön Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n omistamaan kiinteistöön liittyviin tilamuutoksiin.

RAHOITUS

Konsernin liiketoiminnan rahavirta oli 15,6 miljoonaa euroa (9,5 miljoonaa euroa), investointien rahavirta -5,8 miljoonaa euroa (-18,0 miljoonaa euroa) ja rahoituksen rahavirta -8,7 miljoonaa euroa (9,4 miljoonaa euroa).

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen arvo oli katsauskauden lopussa 12,0 miljoonaa euroa, kun arvo edellisenä vuonna oli 12,8 miljoonaa euroa.

Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n omistusosuus Ilkka-Yhtymästä oli katsauskauden päättyessä yli 10 prosenttia (10,18 %) eli yhteensä 99 kpl Ilkka-Yhtymän I-sarjan osaketta ja 2 613 125 kpl II-sarjan osaketta. Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n osuus äänivallasta on 2,4 %. Osakkeiden kokonaishankintameno on 17,2 miljoonaa euroa ja markkina-arvo katsauskauden lopussa oli 5,3 miljoonaa euroa.

Konsernin korollisen vieraan pääoman määrä oli tarkastelujakson lopussa 29,9 miljoonaa euroa, edellisen vuoden vastaava luku oli 34,8 miljoonaa euroa. Tilikaudella maksettiin osinkoja 3,8 miljoonaa euroa. Konsernin rahavarat olivat tilikauden lopussa 4,3 miljoonaa euroa (3,2 miljoonaa euroa edellisenä vuonna). Konsernin omavaraisuusaste oli 52,8 prosenttia (edellisenä vuonna 48,0 prosenttia).

HENKILÖSTÖ

Konsernin henkilöstömäärä oli katsauskaudella keskimäärin 456 henkilöä (489 henkilöä), joista osa-aikaisia oli keskimäärin 7 (40). Konsernin palveluksessa oli tilikauden lopussa 450 henkilöä (465 henkilöä vuotta aiemmin), joista osa-aikaisia 6 (8 vuotta aiemmin).

Konsernin työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut olivat tilikaudella 24,6 miljoonaa euroa eli 26,3 prosenttia liikevaihdosta (vuotta aiemmin 26,0 miljoonaa euroa eli 27,0 prosenttia liikevaihdosta).

RISKIT JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Kirja- ja tarrapainot -toimialalla merkittävimmät riskit liittyvät painotuotteiden kysyntään ja toimialan kasvaneeseen ylikapasiteettiin. Tilannetta vaikeuttavat velkasaneerausjärjestelyt, jotka estävät markkinoiden tervehtymisen ja pitkitävät kysynnän ja tarjonnan tasapainon löytymistä.

Vientiin liittyvistä riskeistä suurimmat ovat valuuttakurssimuutokset. Lisäksi Venäjän epävarma tilanne, Venäjään kohdistuvat pakotteet ja heikko rupla vaikeuttavat vientimahdollisuuksia.

Lehtitoimialalla mediamyynnin kehityksellä on merkittävä vaikutus tulokseen. Sanomalehti-ilmoittelu heijastelee yleistä talouskehitystä, valtakunnallisia mainostrendejä sekä lehden ilmestymisalueen taloudellista vireyttä. Lähiajan riskejä ovat hitaan talouskasvun vaikutukset reaalityönteiden sekä sitä kautta sanomalehtien ilmoitus- ja lehtimyyntituloihin. Huomattavia epävarmuustekijöitä ovat myös kuluttajien lukutottumusten muutos sekä sanomalehtien jakeluun kohdistuvat hinnankorotukset ja sen laadun huonontuminen. Lähiajan riskeihin sisältyvät myös poliittinen epävakaus sekä lehtitoimialaa koskevien veropäätösten ennakoimattomuus.

Kirjapainokonsernin lehtitoimialalla toimivat yhtiöt ostavat painotyön PunaMusta Oy:ltä. Painamisen laadulla ja varmuudella on merkittävä vaikutus niiden lehtimyynti- ja ilmoitusmyyntituloihin.

Suurin osa konsernin lyhytaikaisista saamisista on euroissa. Konsernilla on käytössä luottopolitiikka luottoriskin minimoimiseksi.

Arvopaperikauppa ja arvopaperisalkun arvon muutokset voivat vaikuttaa emoyhtiön ja konsernin tulokseen merkittävästi.

Konserni altistuu euribor-sidonnaisten markkinakorkojen muutoksesta johtuvalle korkoriskille. Riskeistä ja niihin varautumisesta on kerrottu tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa.

YMPÄRISTÖ- JA YHTEISKUNTAVASTUU

Konsernissa on sitouduttu noudattamaan ympäristölainsäädäntöä ja kestäväen kehityksen periaatteita. Tämä tarkoittaa mm. paperien ja leikkuujätteen toimittamista hyötykäyttöön ja kierrätykseen.

PunaMusta Oy:n ja Paperityö Oy:n laatu- ja ympäristöasioita johdetaan ISO 9001- ja 14001- standardien vaatimusten mukaisesti. Teknisen ja toiminnallisen laadun perustana ovat asiakkaiden odotukset sekä lait ja asetukset. Yhtiöissä arvioidaan säännöllisesti liiketoiminnan ympäristövaikutuksia ja merkittävimmille ympäristövaikutuksille laaditaan vuosittain kehitysohjelmia.

PunaMusta Oy:lle on myönnetty Joutsenmerkki eli Pohjoismainen Ympäristömerkki, joka kertoo sitoutumisesta ympäristökuormituksen minimoimiseen. Ympäristömerkki kattaa sekä aikakauslehtien että mainospainotuotteiden tuotannon. PunaMustalla on myös puun hallintaketjun sertifiikaatti (CoC = Chain of Custody), joka oikeuttaa käyttämään painotöissä PEFC-merkkiä.

TILIKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Tilikauden päättymisen jälkeen ei ole ollut sellaisia liike-tapahtumia, joilla olisi olennaista vaikutusta konsernin tuloslaskelmaan tai taseeseen.

NÄKYMÄT VUODELLE 2016

Makrotalouden epävarmat näkymät vaikeuttavat merkittävästi mediamarkkinoiden kehityksen sekä ilmoitus- ja lehti-

myyntitulojen ennustamista lehtitoimialalla. Samoin taloudellinen epävarmuus vaikeuttaa graafisen alan kehityksen ennustamista. Konsernin liikevaihdon ja liikevoiton arvioidaan laskevan vuonna 2016.

Arvopaperikauppa ja arvopaperisalkun arvon muutokset voivat vaikuttaa merkittävästi konsernin tulokseen.

VOITONJAKO

Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oy:n hallitus esittää yhtiökokoukselle jaettavaksi osinkoa 0,30 euroa osakkeelle, yhteensä noin 3 755 208,00 miljoonaa euroa. Lisäksi hallituksen käyttöön varataan 100 000 euroa. Konsernin taloudellisessa asemassa ei ole tapahtunut tilikauden päättymisen jälkeen oleellisia muutoksia.

Segmentti-informaatio

Toimintasegmenttien tilinpäätösluvut (1 000 000 euroa) olivat seuraavat:

TOIMINTASEGMENTIT 2015 – Tulostiedot					
	Lehtitoimiala	Kirja- ja tarrapainot	Muut toiminnot	Konsernierät	Konserni
Myynti konsernin ulkopuolelle					
• Tavaramyynti	24,4				24,4
• Palveluiden myynti		69,2	0,1		69,3
Myynti konsernin ulkopuolelle yhteensä	24,4	69,2	0,1		93,7
Konsernin sisäinen myynti	0,7	4,3	1,7	-6,7	0,0
Liikevaihto yhteensä	25,1	73,4	1,8	-6,7	93,7
Liikevoitto	2,2	3,5	-0,4		5,3
Rahoitustuotot ja -kulut			2,1		2,1
Voitto ennen tuloveroja					7,5

TOIMINTASEGMENTIT 2014 – Tulostiedot					
	Lehtitoimiala	Kirja- ja tarrapainot	Muut toiminnot	Konsernierät	Konserni
Myynti konsernin ulkopuolelle					
• Tavaramyynti	25,4				25,4
• Palveluiden myynti		70,9	0,1		71,0
Myynti konsernin ulkopuolelle yhteensä	25,4	70,9	0,1		96,4
Konsernin sisäinen myynti	0,7	5,8	1,7	-8,2	0,0
Liikevaihto yhteensä	26,1	76,7	1,8	-8,2	96,4
Liikevoitto	2,6	4,5	-0,4		6,7
Rahoitustuotot ja -kulut			-2,4		-2,4
Voitto ennen tuloveroja					4,3

Konsernin laaja tuloslaskelma (IFRS)

(1 000 euroa)	Liitetieto	2015	2014
LIKEVAIHTO	1	93 656	96 363
Liiketoiminnan muut tuotot	3	1 581	1 448
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos		-125	228
Valmistus omaan käyttöön		167	276
Materiaalit ja palvelut		-45 936	-47 037
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	6	-24 619	-25 987
Poistot ja arvonalentumiset	5	-6 642	-5 877
Liiketoiminnan muut kulut	4	-12 735	-12 752
LIKEVOITTO	1	5 347	6 662
Rahoitustuotot ja -kulut (netto)	7	2 113	-2 376
VOITTO ENNEN VEROJA		7 460	4 286
Tuloverot	8	-1 166	-883
TILIKAUDEN VOITTO		6 295	3 404
Muut laajan tuloksen erät			
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi			
Myytavissä olevat sijoitukset	13	26	7
Laskennallisen verovelan/-saamisen osuus edellisestä		-5	-1
TILIKAUDEN LAAJA TULOS		6 316	3 409
Tilikauden voiton jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		6 240	3 319
Määräysvallattomille omistajille		55	84
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		6 260	3 325
Määräysvallattomille omistajille		55	84
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos			
Laimentamaton osakekohtainen tulos (EUR)	9	0,50	0,27

Konsernilla ei ole laimentavia kantaosakkeiden määrää lisääviä osaketekijöitä.

Konsernitase (IFRS)

(1 000 euroa)	Liitetieto	2015	2014
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset hyödykkeet	11	59 444	60 113
Muut aineettomat hyödykkeet	10	488	702
Sijoituskiinteistöt	11	137	156
Osuudet osakkuusyrityksissä	12	23	23
Myytavissä olevat sijoitukset	13	714	772
Saamiset	16	303	303
Pitkäaikaiset varat yhteensä		61 109	62 070
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	15	3 445	3 714
Myyntisaamiset	16	7 143	8 400
Muut saamiset	16	1 034	830
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	17	11 990	12 815
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	16	265	1 755
Rahavarat	18	4 312	3 249
Lyhytaikaiset varat yhteensä		28 190	30 763
VARAT YHTEENSÄ		89 299	92 832

(1 000 euroa)	Liitetieto	2015	2014
Oma pääoma ja velat			
Oma pääoma			
Osakepääoma	19	1 053	1 053
Ylikurssirahasto	19	7 668	7 668
Käyvän arvon rahasto		59	38
Kertyneet voittovarot		37 171	34 686
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä		45 950	43 444
Määräysvallattomien omistajien osuus		346	337
Oma pääoma yhteensä		46 296	43 781
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	14	3 872	3 107
Pitkäaikaiset korolliset velat	20	10 700	13 282
Pitkäaikaiset velat yhteensä		14 572	16 389
Lyhytaikaiset velat			
Ostovelat	21	3 096	3 921
Muut lyhytaikaiset velat	21	6 165	7 200
Lyhytaikaiset korolliset velat	20	19 170	21 540
Lyhytaikaiset velat yhteensä		28 431	32 662
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		89 299	92 832

Konsernin rahavirtalaskelma

(1 000 euroa)	2015	2014
Liiketoiminnan rahavirrat		
Tilikauden voitto	6 295	3 404
Oikaisut:		
Liiketoimet joihin ei liity maksutapahtumaa		
Poistot	6 642	5 877
Arvopaperivaraston arvonmuutos	-499	2 762
Laskennallisen verovelan muutos	760	45
Johdannaisten muutos	30	54
Korkokulut ja muut rahoituskulut	504	696
Korkotuotot	-76	-332
Arvopaperien myyntivoitot	-1 382	-183
Osinkotuotot	-690	-578
Verot	405	838
Käyttöpääoman muutokset:		
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	1 053	69
Vaihto-omaisuuden muutos	268	-594
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	-1 161	-672
Maksetut korot	-426	-708
Saadut korot liiketoiminnasta	45	328
Osinkotulot ja pääomanpalautukset	690	578
Arvopaperien myynti	4 354	1 605
Arvopaperiostot	-1 648	-1 959
Maksetut verot	390	-1 725
Liiketoiminnan nettorahavirta	15 555	9 505
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin	-5 802	-18 020
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin		
Hankitut osakkeet		-71
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myynnit	48	58
Muiden sijoitusten myynnit		150
Myönnetyt pääomalainat		-122
Investointien rahavirta	-5 754	-18 005
Rahoituksen rahavirta		
Lainojen nostot	65 325	20 437
Lainojen takaisinmaksut	-70 278	-10 995
Maksetut osingot	-3 786	-61
Rahoituksen rahavirta	-8 739	9 382
Rahavarojen muutos lisäys (+) / vähennys (-)	1 063	881
Rahavarat tilikauden alussa	3 249	2 368
Rahavarat tilikauden lopussa	4 312	3 249

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

(1 000 euroa)	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Käyvän arvon rahasto	Kertyneet voittovarat	Emoyhtiön osakkeen- omistajille kuuluva oma pääoma	Määräys- vallattomien omistajien osuus	Yhteensä
Oma pääoma IFRS 1.1.2015	1 053	7 668	38	34 686	43 444	337	43 781
Laaja tulos							
Tilikauden tulos				6 240	6 240	55	6 295
Myytävissä olevat rahoitusvarat			21		21		21
Tilikauden laaja tulos yhteensä			21	6 240	6 261	55	6 316
Liiketoimet omistajien kanssa							
Osingonjako				-3 755	-3 755	-41	-3 797
Muut muutokset				284	284	-5	279
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä				-3 755	-3 755	-46	-3 801
Oma pääoma IFRS 31.12.2015	1 053	7 668	59	37 171	45 950	346	46 296
Oma pääoma IFRS 1.1.2014	1 053	7 668	32	31 706	40 459	222	40 681
Laaja tulos							
Tilikauden tulos				3 319	3 319	84	3 404
Myytävissä olevat rahoitusvarat			6		6		6
Tilikauden laaja tulos yhteensä			6	3 319	3 325	84	3 410
Liiketoimet omistajien kanssa							
Osingonjako						-60	-60
Muut muutokset				-340	-340	91	-249
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä				-340	-340	31	-309
Oma pääoma IFRS 31.12.2014	1 053	7 668	38	34 686	43 444	337	43 781

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Pohjois-Karjalan Kirjapaino -konsernin tilinpäätös on laadittu kansainvälisen tilinpäätöskäytännön (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti soveltaen standardeja, jotka on hyväksytty EU:ssa ja jotka ovat voimassa tilinpäätöksen laatimishetkellä 31.12.2015.

TILIKAUDELLE ON OTETTU KÄYTTÖÖN SEURAAVAT MUUTETUT STANDARDIT:

- IAS 19 Työsuhde-etuudet muutos: Muutos tuli sovellettavaksi 1.7.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Standardimuutoksella ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- Konsernitilinpäätöksen tiedot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin lukuunottamatta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja ja -velkoja sekä myytävissä olevia sijoituksia, jotka on arvostettu käypään arvoon.
- Tilinpäätöstä laadittaessa yhtiön johto on joutunut tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat tilinpäätöksessä esitettyihin eriin. Toteumat voivat poiketa näistä arvioista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa.
- Konsernissa keskeinen tulevaisuutta koskeva oletus ja selainen tilinpäätöspäivän arvioihin liittyvä keskeinen epävarmuustekijä, joka voisi aiheuttaa riskin varojen ja velkojen kirjanpitoarvojen muuttumisesta seuraavan tilikauden aikana on arvonalentumistarkastelu. Rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä on määritelty käyttöarvoon perustuen. Näiden laskelmien laatiminen edellyttää arvioiden käyttämistä.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Konsernitilinpäätös sisältää Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n ja kaikki sen suoraan tai välillisesti omistamat yritykset, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni omistaa yli puolet yrityksen äänivallasta tai sillä on oikeus määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista. Keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Hankitut tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä, kun konserni on saanut määräysvallan ja luovutetut tytäryritykset siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Kaikki konsernin sisäiset liiketahtumat, saamiset ja velat, voitonjako ja realisoitumattomat sisäiset katteet eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Konsernin tilikauden voitto jaetaan emoyhtiön osakkeenomistajille ja määräysvallattomille omistajille kuuluviin osuuksiin. Määräysvallattomille omistajille kuuluva oman pääoman osuus sisältyy konsernin omaan pääomaan ja se eritellään oman pääoman muutoslaskelmassa.

Osakkuusyrietykset, joista konserni omistaa yleensä 20–50% äänivallasta tai joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta, yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuuksien menetelmää käyttäen. Jos konsernin osuus osakkuusyrietyksen tappioista ylittää kirjanpitoarvon, ei niitä yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyrietyksen velvoitteiden täyttämiseen.

Pohjois-Karjalan Kirjapaino -konsernin muodostavat 31.12.2015 emoyhtiö Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj, ja sen tytäryhtiöt Sanomalehti Karjalainen Oy, PunaMusta Oy, Karelia Viestintä Oy, Keski-Karjalan Kustannus Oy, Lieksan Lehti Oy, Paperityö Oy, Pogostan Sanomat Oy, Pohjois-Karjalan Ilmoitusvalmistus Oy, Ylä-Karjala Oy ja Pohjois-Karjalan Paikallislehdet Oy

Väli-Suomen Media Oy, josta konsernin omistusosuus on 25 prosenttia, on jätetty yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen, koska sillä ei ole oleellista vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan.

ULKOMAANRAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

Konsernitilinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin toiminta- ja esittämivaluutta.

Ulkomaanrahan määräiset erät kirjataan euroiksi tapahtumapäivän kurssiin. Tilinpäätöspäivänä avoimena olevat ulkomaanrahan määräiset monetaariset saamiset ja velat on arvostettu käyttäen tilinpäätöspäivän kurseja. Ei-monetaariset erät on arvostettu tapahtumapäivän kurssiin. Ulkomaanrahan määräisten erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on merkitty tuloslaskelmaan. Liiketoiminnan kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolelle. Valuuttamääräisten velkojen ja saamisten kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

AINEELLISET HYÖDYKKEET

Maa-alueista ei kirjata poistoja. Hyödykkeiden taloudellista vaikutusaikaa tarkastetaan jokaisessa tilinpäätöksessä ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuvia muutoksia. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

Rakennukset	40 vuotta
Rakennusten irtaimet ainesosat	10 vuotta
Väestönsuojat	15 vuotta
Sanomalehtirottaatio	20 vuotta
Painon ja postituksen koneet	5–20 vuotta
Muut koneet ja kalusto	5–10 vuotta
Aineettomat oikeudet	5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	5–10 vuotta

Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan tilikauden kuluksi. Perusparannusinvestoinnit aktivoidaan, mikäli ne tuottavat vastaista taloudellista hyötyä. Aineellisten hyödykkeiden luovutuksesta syntyvät voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan.

Ennakkomaksuihin kirjataan tilikauden aikana hankitut aineelliset hyödykkeet, jotka otetaan tuloa tuottavaan käyttöön myöhempinä tilikausina.

JULKISET AVUSTUKSET

Julkiset avustukset, esimerkiksi valtiolta saadut aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintoihin liittyvät avustukset, on kirjattu aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden

kirjanpitoarvojen vähennyksiksi silloin, kun on kohtuullisen varmaa, että ne tullaan saamaan ja että konserni täyttää avustuksen saamisen ehdot. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa omaisuuserän käyttöaikana. Sellaiset avustukset, jotka on saatu korvauksiksi jo toteutuneista kuluista, kirjataan tulosvaikutteisesti sillä kaudella, jonka aikana oikeus avustuksen saamiseen syntyy. Tällaiset avustukset esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa.

SIJOITUSKIINTEISTÖT

Sijoituskiinteistöt ovat kiinteistöjä, joita konserni pitää hallussaan hankkiakseen vuokratuottoa tai omaisuuden arvonnousua. Sijoituskiinteistöt arvostetaan taseessa hankintameno vähennettynä poistoilla ja arvonalentumisilla. Käypä arvo määritetään ulkopuolisen kiinteistöarvioijan tekemän arvion tai toteutuneiden kauppahintojen perusteella ja ilmoitetaan konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa (kohta 11).

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineettomat hyödykkeet koostuvat pääsääntöisesti atk-ohjelmistojen lisensseistä, julkaisuoikeuksista, sekä tilaaja- ja ilmoittajarekistereistä.

Aineettomat hyödykkeet arvostetaan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenoon. Tasapoistot hyödykkeistä tehdään arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa, yleensä viidessä vuodessa.

VIERAAN PÄÄOMAN MENOT

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä kaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Vieraan pääoman menojen jaksottamisessa on käytetty efektiivisen koron menetelmää.

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden valmistamis- ja rakentamisajalta kertyneet vieraan pääoman menot kirjataan osaksi hankintamenoa. Aktivoitavia vieraan pääoman menoja ei ole ollut tilikaudella tai vertailukaudella.

ARVONALENTUMISET

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä jonkin omaisuuserän arvonalentumisesta. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan lisäksi vuosittain keskeneräisestä aineettomasta hyödykkeestä riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on nettomyyntihinta

tai sitä korkeampi käyttöarvo, joka saadaan diskonttaamalla omaisuuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön vastaiset rahavirrat nykyarvoon.

Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan, jos omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio peruutetaan, jos olosuhteissa tapahtuu muutos, ja kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää kirjanpitoarvon. Arvonalentumistappiota ei peruuteta enempää kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappiota.

VUOKRASOPIMUKSET

Konserni vuokralle ottajana

Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät vuokralle antajalle, käsitellään muina vuokrasopimuksina. Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettavat vuokrat kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Konserni vuokralle antajana

Konsernin saamat vuokratuotot koostuvat pääsääntöisesti liike- ja asuinhuoneistojen vuokratuotoista. Vuokratuotot kirjataan tuloslaskelmaan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa. Konsernilla ei ole rahoitusleasingosimuksilla vuokralle annettuja hyödykkeitä.

TYÖSUHDE-ETUUKSET

Eläkevastuut

Konserniyhtiöillä on lakisääteinen TYEL-eläkevakuutus sekä vapaaehtoisia lisäeläkkeitä Suomessa ja ne on järjestetty eläkevakuutusyhtiön kautta. Eläkejärjestelyt käsitellään maksupohjaisena, jolloin niihin tehty suoritus kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jota veloitus koskee.

VAIHTO-OMAISUUS

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoa tai sitä alhaisempaan nettorealisointiarvoon. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno muodostuu raaka-aineista, välittömistä työsuorituksista johtuvista menoista, muista välittömistä menoista sekä asianmukaisesta osuudesta valmistuksen muuttuvista ja kiinteistä yleismenoista. Netto-realisointi-arvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut tuotteen valmiiksi saattamiseen tarvittavat menot ja myynnistä johtuvat menot.

RAHOITUSVARAT JA RAHOITUSVELAT

Pohjois-Karjalan Kirjapaino -konsernin rahoitusvarat ja -velat on luokiteltu IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaiminen ja arvostaminen -standardin mukaisesti seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat, lainat ja muut saamiset, myytävissä olevat sijoitukset sekä jaksotettuun hankintamenoa arvostetut rahoitusvelat. Luokittelu tapahtuu rahoitusvaran tai -velan hankinnan tarkoituksen perusteella ja ne luokitellaan alkuperäisen hankinnan yhteydessä. Transaktiomenot kirjataan rahoitusvarojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon, kun kyseessä on erä, jota ei ole arvostettu käypään arvoon tuloksen kautta. Rahoitusinstrumenttien kirjaus taseeseen tapahtuu kaupantekopäivänä.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat on hankittu kaupankäyntitarkoituksessa, pääasiassa voiton saamiseksi lyhyen aikavälin markkinahintojen muutoksista. Ryhmän erät ovat pääsääntöisesti markkinoilla noteerattuja osakkeita. Ryhmän erät on arvostettu käypään arvoon ja kaikkien ryhmän sijoitusten käypä arvo on määritetty toimivilla markkinoilla julkaistujen hintanoteerausten pohjalta, joka on tilinpäätöspäivän ostonoteeraus.

Käyvän arvon muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat arvostusvoitot ja -tappiot että realisoituneet myyntivoitot ja -tappiot kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Nettovoittoihin tai -tappioihin sisältyy osinkotuottoja. Taseen pitkäaikaisiin varoihin kuuluvat Myytävissä olevat sijoitukset sisältävät pääsääntöisesti listaamattomien yhtiöiden osakkeita, jotka arvostetaan käypään arvoon ja käyvän arvon arvostustulos kirjataan omaan pääomaan rahastoon. Jos osakkeiden käypä arvo ei voida luotettavasti määritellä, ne on arvostettu hankintamenoa vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuuluvia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteät ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla eikä yhtiö pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa. Tähän ryhmään sisältyvät konsernin pitkä- ja lyhytaikaiset lainasaamiset sekä myyntisaamiset ja ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenoa.

Rahavaroihin sisältyvät käteinen raha, pankkitalletukset, joiden maturiteetti on lyhyt (noin alle 3 kk) sekä pankkitilien varat. Rahavarat arvostetaan käypään arvoon ja arvostustulos kirjataan tuloslaskelmaan.

Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon saadun vastikkeen perusteella käypään arvoon. Mahdolliset transaktiomenot sisällytetään rahoitusvelkojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon. Myöhemmin kaikki rahoitusvelat lukuunottamatta alkuperäisen luokittelun perusteella käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattuja rahoitusvelkoja arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintameroon. Käytössä olevat pankkitilien limiitit kuuluvat lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin.

Johdannaissopimukset on tehty suojaavassa tarkoituksessa, mutta niihin ei sovelleta IAS 39 mukaista suojauslaskentaa. Näin ollen ne on luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa oleviin rahoitusvaroihin tai -velkoihin ja arvostetaan käypään arvoon, kun konsernista tulee sopimusosapuoli. Arvostusvoitot ja -tappiot kirjataan tuloslaskelmaan rahoitustuottoihin tai -kuluihin.

VARAUKSET JA EHDOLLISET VELAT

Varaus merkitään taseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena olemassa oleva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja maksuveloitteen toteutuminen on todennäköistä ja sen suuruus voidaan luotettavasti määrittää.

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin määräysvallan ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman realisoituessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuveloitteen täyttämistä, tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdollinen velka esitetään liitetietona.

TULOVEROT

Konsernin verot sisältävät konserniyhtiöiden tilikauden tulokseen perustuvat verot, aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat veronoikaisut sekä laskennallisen verosaamisen ja verovelan muutoksen. Laskennallinen vero lasketaan kaikista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon väliaikaisista eroista. Konserniyhtiöiden vahvistetuista verotuksellisista tappioista lasketaan verosaaminen vain siihen määrään asti kuin niitä arvioidaan voitavan tulevaisuudessa hyödyntää.

MYYNIN TULOUTUS

Liikevaihtona esitetään tuotteiden ja palveluiden myynnistä saadut tuotot käypään arvoon arvostettuina välillisillä veroilla, alennuksilla ja valuuttamääräisen myynnin kursierolla oikaistuina. Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle. Tuotot palveluista kirjataan, kun palvelu on suoritettu.

Osinkotuotot kirjataan, kun oikeus maksunsaamiseen on syntynyt.

UUDEN JA UUDISTETUN IFRS-NORMISTON SOVELTAMINEN

Seuraavat standardit, tulkinnat tai niiden muutokset on julkaistu 31.12.2015 mennessä. Konserni ei kuitenkaan sovelle näitä säännöksiä ennen kuin ne on hyväksytty sovellettavaksi Euroopan Unionin alueella ja ennen kuin niiden soveltaminen on pakollista. Käyttöönotto tapahtuu kunkin standardin ja tulkinnan voimaantulopäivästä lähtien, tai mikäli voimaantulopäivä on muu kuin tilikauden ensimmäinen päivä, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta.

Konsolidointia ja muista yhtiöistä olevia omistuksia koskevat seuraavat uudet IFRS-standardit, jotka tulevat pakotavana voimaan 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla:

- IFRS 9 Rahoitusinstrumentit: Luokittelu ja arvostaminen.

Muutos tulee voimaan 1.1.2018.

- IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista:

Standardi tulee voimaan 1.1.2018.

Konsernissa arvioidaan parhaillaan standardin mahdollisia vaikutuksia.

- IFRS 16 Vuokrasopimukset:

Standardi tulee voimaan 1.1.2019.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

(1 000 euroa)

1. SEGMENTTI-INFORMAATIO

Toimintasegmentit perustuvat konsernin sisäiseen organisaatorakenteeseen ja sisäiseen taloudelliseen raportointiin. Konsernissa segmentin tulos on liikevoittotaso. Segmenttien välinen hinnoittelu on markkinaperusteinen. Investoinnit koostuvat aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden lisäyksistä, joita käytetään useammalla kuin yhdellä kaudella.

KONSERNIN TOIMINTASEGMENTIT

Lehtitoimiala: sanomalehtien kustantaminen | Sanomalehti Karjalainen Oy, Karelia Viestintä Oy, Keski-Karjalan Kustannus Oy, Lieksan Lehti Oy, Pogostan Sanomat Oy, Pohjois-Karjalan Ilmoitusvalmistus Oy, Pohjois-Karjalan Paikallislehdet Oy ja Ylä-Karjala Oy

Kirja- ja tarrapainot: painotoiminta | Paperityö Oy ja PunaMusta Oy

Muut toiminnot pitävät sisällään emoyhtiötoiminnot, arvopaperikaupan ja kiinteistöjen vuokraustoiminnan. Osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön ylintä operatiivista päätösvaltaa käyttää hallitus. Ylin operatiivinen päätöksentekijä ei seuraa segmenttikohtaisesti varoja ja velkoja.

Toimintasegmentit 2015					
	Lehtitoimiala	Kirja- ja tarrapainot	Muut toiminnot	Konsernierät	Konserni
Tulostiedot					
Myynti konsernin ulkopuolelle					
Tavaramyynti	24 405				24 405
Palveluiden myynti		69 162	89		69 252
Myynti konsernin ulkopuolelle yhteensä	24 405	69 162	89		93 656
Konsernin sisäinen myynti	709	4 280	1 743	-6 732	0
Liikevaihto yhteensä	25 114	73 442	1 832	-6 732	93 656
Liikevoitto	2 195	3 560	-408		5 347
Rahoitustuotot ja -kulut			2 113		2 113
Voitto ennen tuloveroja					7 460
Investoinnit	102	4 765	935		5 802
Poistot	449	4 774	1 419		6 642

Toimintasegmentit 2014					
	Lehtitoimiala	Kirja- ja tarrapainot	Muut toiminnot	Konsernierät	Konserni
Tulostiedot					
Myynti konsernin ulkopuolelle					
Tavaramyynti	25 366				25 366
Palveluiden myynti		70 922	75		70 997
Myynti konsernin ulkopuolelle yhteensä	25 366	70 922	75		96 363
Konsernin sisäinen myynti	723	5 766	1 711	-8 200	0
Liikevaihto yhteensä	26 089	76 688	1 786	-8 200	96 363
Liikevoitto	2 640	4 516	-493		6 662
Rahoitustuotot ja -kulut			-2 376		-2 376
Voitto ennen tuloveroja					4 286
Investoinnit	178	9 479	8 434		18 091
Poistot	490	4 169	1 218		5 877

KONSERNITILINPÄÄTÖS, IFRS

Maantieteelliset myyntitiedot

Konsernin maantieteellinen ulkoinen myynti on esitetty asiakkaan maantieteellisen sijainnin mukaan.

2015	Suomi	Muu Eurooppa	Venäjä	Muut maat	Konserni
Liikevaihto	86 554	5 270	1 832		93 656

2014	Suomi	Muu Eurooppa	Venäjä	Muut maat	Konserni
Liikevaihto	86 575	6 750	3 038		96 363

Myyntituotot tuoteryhmittäin / ulkoinen myynti

	2015	2014
Lehtitoimiala		
Tilausmyynti	12 027	12 164
Ilmoitusmyynti	12 377	13 202
Kirja- ja tarrapainot		
Kirjapainomyynti	61 021	62 178
Tarrapainot -myynti	8 141	8 745

Konsernissa tuotot liiketoimista yhdenkään yksittäisen ulkoisen asiakkaan kanssa eivät ylitä 10 prosenttia yhteisön tuotoista.

Konsernin henkilökunta keskimäärin tilikaudella

	2015	2014
Lehtitoimiala	133	169
Kirja- ja tarrapainot	295	296
Muut toiminnot	25	24
Yhteensä	453	489

2. HANKITUT LIIKETOIMINNOT

Tilikaudella 2015 ei ole ollut hankintoja.

3. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

	2015	2014
Vuokratuotot sijoituskiinteistöistä	44	43
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	5	22
Vuokratuotot asunto- ja liikehuoneistoista	380	327
Paperinkeräys	950	1 006
Painolevyt ja kehiteiliukset	134	28
Muut	68	22
Yhteensä	1 581	1 448

4. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

	2015	2014
Sijoituskiinteistöjen hoitokulut	17	14
Henkilösivukulut	722	592
Toimitila-, tuotantokone- ja toimitukselliset kulut	5 945	5 735
Tiedonsiirto-, atk-, konttori- ja markkinointikulut	3 976	3 903
Auto-, matkustus-, edustus- ja neuvottelukulut	1 177	1 341
Vakuutukset	197	170
Muut kulut	566	844
Maksetut palkkiot		
KHT-Yhteisö Ernst & Young Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	86	85
Veroneuvonta	40	36
Muut palkkiot	9	32
Yhteensä	12 735	12 752

5. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

	2015	2014
Poistot hyödykeryhmittäin		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	295	320
Yhteensä	295	320
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	1 468	1 295
Sijoituskiinteistöt	19	19
Koneet ja kalusto	4 860	4 243
Yhteensä	6 347	5 557
Poistot yhteensä	6 642	5 877

6. TYÖSUHDE-ETUUKSISTA AIHEUTUVAT KULUT

	2015	2014
Palkat	20 141	21 215
Eläkekulut – maksupohjaiset järjestelyt	3 572	3 722
Muut henkilösivukulut	906	1 050
Yhteensä	24 619	25 987

Segmenttikohtaiset henkilöstömäärät esitetään liitetiedossa 1. Segmentti-informaatio.
Johdon työsuhde-etuudet esitetään kohdassa 25. Lähipiiritapahtumat.

7. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

	2015	2014
Rahoitustuotot		
Osinkotuotot myytävissä olevista rahoitusvaroista	4	3
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista	11	1
Arvonmuutokset käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoituseristä		
Korkojohdannaiset, ei suojauslaskentaa		86
Valuuttajohdannaiset	19	167
Korkotuotot eräpäivään asti pidettävistä sijoituksista	47	78
	81	334
Liikevoiton yläpuolella oleviin eriin sisältyy valuuttakurssitappioita 175 367,07 euroa vuonna 2015 ja valuuttakurssitappioita 318 120,12 euroa vuonna 2014.		
Rahoituskulut		
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoon arvostetuista veloista	420	556
Arvonmuutokset käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoituseristä		
Valuuttajohdannaiset	30	74
Korkojohdannaiset		65
Arvonalentumiset	84	
	534	695
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Myyntivoitot	1 382	183
Saadut osingot	686	565
Arvonmuutokset	499	-2 762
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen muutos	2 567	-2 014
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	2 113	-2 376

8. TULOVEROT

	2015	2014
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	406	838
Edellisten tilikausien verot		
Laskennallisten verojen muutos	760	45
Verokannan muutoksesta aiheutuva laskennallisen veron muutos		
Laskennallisten verojen muutos	760	45
Verot tuloslaskelmalla ovat	1166	883
Tulos ennen veroja,	7 460	4 286
Verovapaat tulot	-687	-566
Vähennyskeltottomat kulut	341	720
Koulutusvähennykset	-29	-27
Vahvistettu tappio	-1 257	
	5 828	4 413
josta verot laskettuna kotimaan verokannalla	1166	883
Verot aikaisemmilta tilikausilta	0	0
Verokannan muutoksesta aiheutuva laskennallisen veron muutos	0	0
Verot tuloslaskelmassa	1166	883

Vuonna 2015 omasta pääomasta laskennallista verovelkaa on kirjattu 14 733,85 euroa (9 445,30 euroa vuonna 2014).

9. OSAKEKOHTAINEN TULOS

	2015	2014
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto	6 240	3 319
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana	12 517 360	12 517 360
Laimentamaton osakekohtainen tulos (EUR / osake)	0,50	0,27

Konsernilla ei ole laimentavia kantaosakkeiden määrää lisääviä osaketekijöitä.

10. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

	Aineettomat oikeudet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Aineettomat hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.2015	3 098	51	3 149
Lisäykset	122	17	139
Vähennykset	-136	-51	-187
Siirrot erien välillä			
Hankintameno 31.12.2015	3 084	17	3 101
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.2015	-2 447		-2 447
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	129		129
Tilikauden poisto	-285		-285
Arvonalennukset	-10		-10
Kertyneet poistot 31.12.2015	-2 613		-2 613
Kirjanpitoarvo 1.1.2015	651	51	702
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	471	17	488
	Aineettomat oikeudet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Aineettomat hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.2014	3 082	3	3 085
Lisäykset	79	51	130
Vähennykset	-64	-3	-66
Siirrot erien välillä			
Hankintameno 31.12.2014	3 098	51	3 149
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.2014	-2 190		-2 190
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	64		64
Tilikauden poisto	-293		-293
Arvonalennukset	-27		-27
Kertyneet poistot 31.12.2014	-2 447		-2 447
Kirjanpitoarvo 1.1.2014	892	3	895
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	651	51	702

11. AINEELLISET HYÖDYKKEET

	Maa-alueet	Muut rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.2015	747	50 107	89 858	172	9 459	150 343
Lisäykset	23	279	12 125		2 732	15 159
Vähennykset			-3 776		-9 460	-13 236
Siirrot erien välillä						
Hankintameno 31.12.2015	770	50 386	98 207	172	2 731	152 266
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.2015		-18 683	-71 546			-90 229
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot			3 735			3 735
Tilikauden poisto		-1 468	-4 860			-6 328
Kertyneet poistot 31.12.2015		-20 151	-72 671			-92 822
Kirjanpitoarvo 1.1.2015	747	31 423	18 312	167	9 459	60 108
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	770	30 234	25 536	172	2 732	59 444
Tuotannon koneiden ja laitteiden kirjanpitoarvo 1.1.2015			17 862			
Tuotannon koneiden ja laitteiden kirjanpitoarvo 31.12.2015			25 189			
	Maa-alueet	Muut rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.2014	747	34 661	85 276	167	12 274	133 124
Lisäykset		15 471	5 205	5	6 005	26 686
Vähennykset		-25	-622		-8 819	-9 467
Siirrot erien välillä						
Hankintameno 31.12.2014	747	50 107	89 858	172	9 459	150 343
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.2014		-17 413	-67 896			-85 310
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		25	593			619
Tilikauden poisto		-1 295	-4 243			-5 538
Kertyneet poistot 31.12.2014		-18 683	-71 546			-90 229
Kirjanpitoarvo 1.1.2014	747	17 248	17 379	167	12 274	47 815
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	747	31 424	18 312	172	9 459	60 113
Tuotannon koneiden ja laitteiden kirjanpitoarvo 1.1.2014			16 982			
Tuotannon koneiden ja laitteiden kirjanpitoarvo 31.12.2014			17 862			

KONSERNITILINPÄÄTÖS, IFRS

Työ- ja elinkeinoministeriöltä on saatu yrityksen kehittämisavustusta PunaMusta Oy:n painokoneinvestointeihin. Myönnetyn avustuksen määrä oli enintään 15 % avustuksen piiriin hyväksytyistä kuluista ja hanke oli avustuksen saamiseksi toteutettava 16.11.2015 mennessä. Kyseisestä investoinnista tilikauden 2015 loppuun mennessä tuotantokäyttöön otetut koneet on kirjattu koneitten ja kaluston hankinnaksi ja niihin saatu avustus 2 237 726,00 euroa on huomioitu kyseisen omaisuuserän vähennyksenä ja kirjataan tulosvaikutteisesti ko. omaisuuserän taloudellisena vaikutusaikana. Tilikauden ennakkomaksuja vähentää myöhemmin käyttöön otettaviin koneisiin kohdistuva avustuksen osuus 311 598,00 euroa.

Sijoituskiinteistöt		
	2015	2014
Kirjanpitoarvo tilikauden alussa	156	175
Lisäykset		
Poistot	-19	-19
Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät		
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	137	156

Sijoituskiinteistön 31.12.2015 käypä arvo on (taso 2) noin 0,3 miljoonaa euroa ja sen arvo perustuu ulkopuoliseen arvonmääritykseen (ulkopuolinen LKV-arvio).

12. OSUUDET OSAKKUUSYRITYKSISSÄ

	2015	2014
Tilikauden alussa	23	17
Tilikauden lopussa	23	23

Tiedot konsernin osakkuusyrittäistä sekä niiden yhteenlasketut varat, velat, liikevaihto ja voitto/tappio:

	Kotipaikka	Varat	Velat	Liikevaihto	Voitto/tappio	Omistusosuus-%
2015						
Väli-Suomen Media Oy	Jyväskylä	223	101	646	8	25
2014						
Väli-Suomen Media Oy	Jyväskylä	275	161	632	6	25

13. MYTTÄVISSÄ OLEVAT SIOITUKSET

Myytävissä olevat sijoitukset sisältävät noteeraamattomien yhtiöiden osakkeita yhteensä 638 543,60 euroa, joista asunto-osakehuoneiston maksuerää 181 667,66 euroa.

Noteeraamattomien yhtiöiden osakkeista 313 543,60 euroa on sellaisia, joiden käypää arvoa ei ole voitu luotettavasti määrittää. Nämä osakkeet on arvoitettu hankintamenoon, koska käytettävissä olevat tiedot markkinoilla tehdyistä vähäisistä kaupoista eivät asetu riittävän pienelle vaihteluvälille muodostaakseen luotettavan perustan osakkeen käyvän arvon määrittämiselle.

Loppujen osakkeiden arvo tilinpäätöshetkellä oli 325 000 euroa arvonalennuksen 84 204,92 euroa jälkeen.

Noteerattujen osakkeiden käypä arvo on 75 529,09 euroa. Käyvän arvon rahaston muutokset on esitetty laskelmassa konsernin oman pääoman muutoksista.

	2015	2014
Hankintameno tilikauden alussa	772	856
Lisäykset		65
Vähennykset	-84	-156
Käyvän arvon muutos	26	7
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	714	772

14. LASKENNALLISET VEROSAAMISET JA -VELAT

	2015	2014
Poistoerot ja muut vapaaehtoiset varaukset	3 637	2 917
Osakkeiden käyvän arvon arvostus	222	180
Myytavissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutos	15	9
Johdannaiset		6
Laskennallinen verovelka yhteensä	3 874	3 112
Muut erät	2	5
Muut erät yhteensä	2	5
Laskennallinen nettoverovelka yhteensä	3 872	3 107

15. VAIHTO-OMAISUUS

	2015	2014
Aineet ja tarvikkeet	2 500	2 667
Keskeneräiset tuotteet	521	665
Valmiit tuotteet/tavarat	424	382
Yhteensä	3 445	3 714

16. MYyntISAAMISET JA MUUT SAAMISET

	2015	2014
Pitkäaikaiset saamiset		
Palautuskelpoiset liittymismaksut	94	94
Sähköliittymät	40	40
Kaukolämpöliittymät	28	28
Vesiliittymät	20	20
Pääomalaina	122	122
Yhteensä	303	303
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	7 143	8 400
Muut saamiset	1 034	800
Johdannaissopimukset		30
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	265	1 755
Yhteensä	8 442	10 985

Myyntisaamisten käypä arvo ei merkittävästi poikkea kirjanpitoarvosta, koska saamiset ovat lyhytaikaisia. Myyntisaamisten ikäjakauma ja selvitys luottotappioista esitetään kohdassa 22.

KONSERNITILINPÄÄTÖS, IFRS

17. RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KÄYVÄT ARVOT

	2015	2015	2014	2014
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Rahoitusvarat				
Myytavissä olevat	400	400	231	231
Myytavissä olevat, käypä arvo ei määritettävissä	314		541	
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät varat	11 990	11 990	12 815	12 815
Johdannaissopimukset			30	30
Rahoitusvelat				
Euromääräiset pankkilainat	29 870 ²⁾ kts. alla		34 822 ²⁾ kts. alla	

²⁾ Yllämainitut pankkilainat ovat luonteeltaan vaihtuvakorkoisia. Lainat on arvostettu jaksotettuun hankintamenuun. Niiden käypä arvo on kohtuullisen lähellä niiden kirjanpitoarvoa.

Ylläolevista käypään arvoon arvostetuista myytävissä olevista rahoitusvaroista ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä varoista luokitellaan hierarkiatason 1 mukaisiksi 12 066 023,96 euroa (v. 2014 12 864 547,07 euroa), jolloin käyvät arvot perustuvat täysin samanlaisten omaisuuserien tai velkojen noteeratuihin hintoihin toimivilla markkinoilla. Hierarkiatason 3 mukaisiksi luokitellaan 325 000,00 euroa (v. 2014 181 667,66 euroa). Johdannaissopimukset luokitellaan hierarkiatason 2 mukaisiksi (v. 2014 29 924 euroa), jolloin käypien arvojen määrittämisessä on käytetty yleisesti hyväksytyjä arvostusmalleja, joiden syöttötiedot perustuvat merkittäviltä osin todennettaviin markkinahintoihin.

18. RAHAVARAT

	2015	2014
Käteinen raha ja pankkitilit	4312	3249

19. OMA PÄÄOMA JA PÄÄOMAN HALLINTAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

	Osakkeiden lukumäärä	Osakepääoma	Ylikurssirahasto	Yhteensä
1.1.2014	12 517 360	1 053	7 668	8 721
31.12.2014	12 517 360	1 053	7 668	8 721
31.12.2015	12 517 360	1 053	7 668	8 721

Osakepääoma:	2015		2014	
	Kpl	EUR	Kpl	EUR
	12 517 360	1 053	12 517 360	1 053

Osakkeiden enimmäismäärä on 12 517 360 kappaletta.

Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti. Ylikurssirahasto on muodostettu vuoden 1987 osakeannin yhteydessä.

OSINGOT

Hallitus on esittänyt jaettavaksi osinkoa 0,30 euroa / kpl eli yhteensä 3 755 208,00 euroa.

Emoyhtiön jakokelpoiset varat ovat 21 879 644,72 euroa. Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä.

Konsernin pääoman hallinnan tavoitteena on varmistaa normaalit toimintaedellytykset ja kasvattaa pitkäaikaista omistaja-arvoa.

Pääomarakenteeseen vaikutetaan muun muassa osingonjaon kautta. Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj noudattaa aktiivista osinkopolitiikkaa. Osingonjaossa otetaan kuitenkin huomioon kannattavan kasvun vaatima rahoitus ja yhtiön tulevaisuuden näkymät.

20. KOROLLISET VELAT

	2015	2014
Pitkäaikaiset		
Pankkilainat	10 700	13 282
Lyhytaikaiset		
Pankkilainat		1 700
Yritystodistuslainat	15 000	13 100
Pitkäaikaisten pankkilainojen lyhennykset	4 170	6 740
Yhteensä	19 170	21 540

Konsernin korolliset velat ovat euromääräisiä.

Lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin on pitkäaikaisten lainojen seuraavan vuoden lyhennysten lisäksi kirjattu nostetut yritystodistuslainat.

21. OSTOVELAT JA MUUT LYHYTAIKAISET KOROTTOMAT VELAT

	2015	2014
Lyhytaikaiset		
Ostovelat	3 096	3 921
Saadut ennakot	1 586	1 668
Muut velat	1 116	1 151
Siirtovelat	3 463	4 382
Yhteensä	9 261	11 121
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
Palkkajaksotukset	261	261
Lomapalkkajaksotukset ja sosiaalikulut	3 014	3 091
Verot	17	712
Työl-jaksotukset	42	47
Korot	17	22
Muut siirtovelat	112	249
Yhteensä	3 463	4 382

Velkojen lyhytaikaisuudesta johtuen kirjanpitoarvot eivät merkittävästi poikkea käyvistä arvoista.

22. RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Konsernin riskienhallintavastuut noudattavat normaaleja liiketoimintavastuita. Liiketoimintayksiköt arvioivat säännöllisesti oman toimintansa keskeisimpiä riskejä ja raportoivat niistä sekä suunnitelmistaan konsernin johdolle.

Markkinariski

VALUUTTARISKI

Konsernin myyntituotot altistuvat jossain määrin valuuttakurssimuutosten aiheuttamalle valuuttariskille. Suurin osa konsernin lyhytaikaisista saamisista on kuitenkin euroissa.

Tilinpäätöspäivän ainoa merkittävä valuuttapositio oli SEK-määräinen nettosaaminen 510 871,11 euroa. Muiden valuuttojen osalta avoin positio 31.12.2015 oli vähäinen.

Seuraavassa taulukossa on esitetty EUR/SEK-kurssimuutoksen vaikutus tilikauden tulokseen laskennallinen verovelka huomioiden, kun EUR/SEK-kurssi muuttuu +/-6% kaikkien muiden tekijöiden pysyessä muuttumattomina.

Herkkyysanalyysissä on esitetty EUR/SEK:n vaikutus, koska sen muutoksella oletetaan olevan suurin vaikutus yhtiön tulokseen. Herkkyysanalyysi perustuu tilinpäätöspäivän SEK-määräiseen valuuttapositioon. Analyysissä on huomioitu suojausinstrumenttien vaikutus.

KONSERNITILINPÄÄTÖS, IFRS

		2015	2014
Vaikutus voittoon verojen jälkeen ja omaan pääomaan	EUR/SEK muutos	(1 000 euroa)	(1 000 euroa)
Valuutta			
EUR/SEK	+6%	-26	-63
EUR/SEK	-6%	29	78

KORKORISKI

Konserni altistuu euribor-sidonnaisten markkinakorkojen muutoksesta johtuvalle korkoriskille.

Konsernin korolliset nettovelat olivat noin 25,6 milj. euroa. Pankkilainojen korot on sidottu 1 ja 3 kk:n euribor-korkoihin.

Sijoitustoiminnan riski

Sijoitustoiminnassa osakkeiden hintariskiä on pyritty suojaamaan hajauttamalla osakesijoitukset eri yhtiöiden ja eri toimialojen osakkeisiin. Kaupankäyntisalkun merkittävien osakesijoitus kohdistuu Ilkka-Yhtymä Oy:n osakkeisiin.

Herkkyysanalyysi

		2015	2014	
Tekijä (1 000 euroa)	muutos	vaikutus tulokseen verovelka huomioiden	muutos	vaikutus tulokseen verovelka huomioiden
Pörssikurssien muutos	+/-20 %	+/-1918	+/-25 %	+/-2563

		2015	2014	
Tekijä (1 000 euroa)	muutos	vaikutus tulokseen verovelka huomioiden	muutos	vaikutus tulokseen verovelka huomioiden
Rahoituksen keskikorko	+1 %	+ 229	+1 %	+ 219

Luottoriski

Konsernin luottoriskin minimoimiseksi on käytössä emoyhtiön hallituksen hyväksymä luottopolitiikka.

Asiakkailta pyritään saamaan joko ennakkomaksu tai turvaava vakuus asiakkaan luottokelpoisuuden niin edellyttäessä.

Konsernilla on laaja asiakaskunta ja se pyrkii luottottamaan vain hyvät luottotiedot omaavia yrityksiä.

Yleismaailmallinen talouden taantuma on lisännyt luottoriskiä Venäjän saatavien osalta.

Tilikauden aikana kirjattujen luottotappioiden määrä konsernissa oli 0,2 miljoonaa euroa, joista suurin osa syntyi kirjapainotoimialalla.

Seuraavassa taulukossa on esitetty painotoiminnan ja lehtitoimialan eräänntyneiden saatavien ikäjakauma tilinpäätöshetkellä 31.12.2015.

Ikäanalyysi (1 000 euroa)	eräänntyneenä yht.	alle 1 kk	1-2 kk	yli 2 kk
Painotoiminta	888	448	140	299
Lehtitoimiala	148	85	17	46

Maksuvalmiusriski

Konsernin hyvä maksuvalmius eri markkinaoloissa pyritään varmistamaan riittäväillä kassavaroilla, luottoliimiteillä ja yritystodistuslainoilla.

Konsernin kassavarat olivat 4,3 miljoonaa euroa ja korollinen velka 29,9 miljoonaa euroa 31.12.2015.

Käyttämättömien luottolimittien määrä 31.12.2015 oli 6,7 miljoonaa euroa.

Seuraava taulukko kuvaa sopimuksiin perustuvaa maturiteettianalyysiä. Luvut ovat diskonttaamattomia ja ne sisältävät sekä korkomaksut että pääoman takaisinmaksut. Konserni on solmimillaan koronvaihtosopimuksilla muuntanut osan koroista kiinteäkorkoisiksi. Maturiteettianalyysi on laadittu kiinteäkorkoisena, vaihtuvakorkoisten lainojen korkona on käytetty tilinpäätöspäivän korkoa. Kovenanttiehtoja ei velkoihin sisälly.

(1 000 eur)	tasearvo	rahavirta yht.	alle vuosi	1-6 vuotta
31.12.2015 Rahoitusvelkojen maturiteettijakauma				
Pankkilainat	29 870	30 239	19 328	10 911
Shekkiluottolimitit	0	0	0	
Yritystodistuslainat	15 000	15 000	15 000	
Ostovelat	3 096	3 096	3 096	
Yhteensä	47 966	48 335	37 424	10 911

	käypä arvo			
Takaussopimukset	849	849		

(1 000 eur)	tasearvo	rahavirta yht.	alle vuosi	1-6 vuotta
31.12.2014 Rahoitusvelkojen maturiteettijakauma				
Pankkilainat	20 023	22 418	7 776	14 642
Shekkiluottolimitit	1 700	1 700	1 700	
Yritystodistuslainat	13 100	13 100	13 100	
Ostovelat	3 921	3 921	3 921	
Yhteensä	38 744	41 139	26 497	14 642

	käypä arvo			
Takaussopimukset	849	849		

(1 000 eur)	tasearvo	rahavirta yht.	alle vuosi	1-6 vuotta
31.12.2014 Johdannaisvelkojen maturiteettijakauma				
Valuuttatermiinit				
Suoritettavat rahavirrat	2 022	2 022	2 022	
Saatavat rahavirrat	-2 052	-2 052	-2 052	
Yhteensä	-30	-30	-30	

23. MUUT VUOKRASOPIMUKSET

	2015	2014
Maksettavat vuokrat:		
Yhden vuoden kuluessa	535	421
Vuotta pidemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	882	829
Yli viiden vuoden kuluttua	504	550
Yhteensä	1 921	1 800
Saatavat vuokrat:		
Yhden vuoden kuluessa	78	120
Vuotta pidemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua		78
Yli viiden vuoden kuluttua		
Yhteensä	78	198

KONSERNITILINPÄÄTÖS, IFRS

24. EHDOLLISET VARAT JA VELAT SEKÄ SITOUKUKSET

Omasta puolesta annetut vakuudet			
Pantatut osakkeet		1 999	1 999
Kiinnitykset maa-alueisiin ja rakennuksiin		16 699	16 699
Muut vastuut ja sitoumukset		11 477	13 685
Muiden puolesta annetut vakuudet ja sitoumukset			
		849	849
Muut taloudelliset vastuut			
Nurmeksen Sanomat Ky:n vastuunalaisen yhtiömiehen osuus (yhtiöllä ei ole toimintaa, varoja eikä velkoja).			

25. LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Lähipiiriin Pohjois-Karjalan Kirjapaino -konsernissa katsotaan kuuluvan emoyhtiö Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj, tytäryhtiöt, osakkuusyhtiö (25 % osuus), Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n hallituksen jäsenet ja heidän määräysvallassaan olevat yhteisöt, konsernin johtoryhmän jäsenet ja heidän määräysvallassaan olevat yhteisöt sekä yhteisö, jonka osakkuusyhtiö raportoiva yhtiö on.

Konsernin emo- ja tytäryhteyssuhteet ovat seuraavat:

	Kotipaikka	Omistusosuus %	Äänivaltaosuus %
Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj (emoyhtiö)	Joensuu		
Sanomalehti Karjalainen Oy	Joensuu	100,0	100,0
PunaMusta Oy	Joensuu	97,3	97,3
Keski-Karjalan Kustannus Oy	Parikkala	100,0	100,0
Lieksan Lehti Oy	Lieksa	100,0	100,0
Pogostan Sanomat Oy	Ilomantsi	100,0	100,0
Karelia Viestintä Oy	Joensuu	100,0	100,0
Paperityö Oy	Helsinki	100,0	100,0
Pohjois-Karjalan Ilmoitusvalmistus Oy	Joensuu	100,0	100,0
Ylä-Karjala Oy	Nurmes	100,0	100,0
Pohjois-Karjalan Paikallislehdet Oy	Joensuu	100,0	100,0

Lähipiiriliiketoimet

Liiketoimet on hinnoiteltu markkinaehtoisesti.	2015	2014
Myyntit lähipiirille	622	754
Ostot lähipiiriltä	255	277
Saamiset lähipiiriltä	67	67
Velat lähipiirille	86	101

Johdon työsuhde-etuudet

	2015	2014
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	708	715
Vapaaehtoiset lisäeläkevakuutukset	16	16
Yhteensä	724	732

Luvut sisältävät toimitusjohtajan palkkion ja muun konsernin johtoryhmän palkat ja työsuhde-etuudet sekä vapaaehtoiset lisäeläkevakuutukset.

Maksetut palkat ja palkkiot

	2015	2014
Toimitusjohtaja ¹⁾	212	212
Eläkemaksut toimitusjohtajan palkkiosta (lakisääteinen)	35	36
Hallituksen jäsenet:		
Laakkonen Yrjö ²⁾	30	30
Laakkonen Jyrki	60	60
Laakkonen Reetta ²⁾	15	15
Laakkonen Hannu	15	15
Mäkihonko Juha	15	15
Pelkonen Paavo	15	15
Laakkonen Joona	15	
Yhteensä	165	150

¹⁾ sisältää auto- ja puhelinedut ²⁾ sisältää puhelinedun

26. TILINPÄÄTÖSPÄIVÄN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Tilikauden päättymisen jälkeen ei ole ollut sellaisia olennaisia tapahtumia, joilla olisi vaikutusta konsernin tuloslaskelmaan ja taseeseen.

KONSERNITILINPÄÄTÖS, IFRS

27. VIIDEN VUODEN LUKUSARJAT

		IFRS 2015	IFRS 2014	IFRS 2013	IFRS 2012	IFRS 2011
Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut						
Liikevaihto	Milj. euroa	93,7	96,4	93,0	94,0	88,7
muutos edell. vuoteen	%	-2,8	3,6	-1,1	6,0	4,6
Liikevoitto	Milj. euroa	5,3	6,7	7,3	11,4	9,5
osuus % / liikevaihto	%	5,7	6,9	7,8	12,1	10,7
Tulos ennen sat. eriä	Milj. euroa	7,5	4,3	3,1	9,5	5,3
osuus % / liikevaihto	%	8,0	4,4	3,3	10,1	6,0
Tulos ennen veroja	Milj. euroa	7,5	4,3	3,1	9,5	5,3
osuus % / liikevaihto	%	8,0	4,4	3,3	10,1	6,0
Bruttoinvestoinnit	Milj. euroa	5,8	18,1	17,7	6,3	3,8
osuus % / liikevaihto	%	6,2	18,8	19,1	6,7	4,3
Henkilöstö keskimäärin		456	489	497	487	481
Tutkimus- ja kehitysmenojen määrä on vähäinen.						
Sijoitetun pääoman tuotto	%	10,2 %	6,9 %	5,5 %	16,0 %	8,8 %
Oman pääoman tuotto	%	14,0 %	8,1 %	7,7 %	18,7 %	10,4 %
Omavaraisuusaste	%	52,8 %	48,0 %	51,8 %	57,3 %	51,3 %
Gearing	%	29,3 %	42,8 %	19,8 %	-9,8 %	-16,4 %
Osakekohtaiset tunnusluvut						
Tulos / osake	€	0,50	0,27	0,25	0,60	0,36
Osinko / osake*	€	0,30	0,30	0,00	0,30	0,45
Oma pääoma / osake	€	3,67	3,47	3,23	3,27	3,13
Osinko / tulos	%	60,2 %	113,1 %	0,0 %	50,3 %	126,6 %
Efektiivinen osinkotuotto	%	4,7 %	4,8 %	0,0 %	2,8 %	3,8 %
Hinta / voitto-suhde (P/E-luku)		12,88	23,57	32,51	18,10	33,48
Osakkeen kaupank. kurssi	€	6,42	6,25	8,00	10,79	11,90
Osakkeen markkina-arvo	Milj. euroa	80,4	78,2	100,1	135,1	149,0
Osakkeen vuosivaihto	kpl	1 374 997	1 667 372	48 413	52 351	65 640
Osakkeen vuosivaihto	%	11,0 %	13,3 %	0,4 %	0,4 %	0,5 %
Osakkeiden oik. määrä 31.12.	kpl	12 517 360	12 517 360	12 517 360	12 517 360	12 517 360

*1) Osingonjako 0,30 € / osake vuodelta 2015 on hallituksen esitys

Sijoitetun pääoman tuotto, %	100 x	Voitto (ennen veroja) + rahoituskulut Oma pääoma + korolliset rahoitusvelat (keskiarvo kahden peräkkäisen vuoden taseista)
Oman pääoman tuotto, %	100 x	Voitto Oma pääoma (keskiarvo kahden peräkkäisen vuoden taseista)
Omavaraisuusaste, %	100 x	Oma pääoma Taseen loppusumma – saadut ennakot
Gearing, % (nettovelkaantumisaste)	100 x	Korolliset rahoitusvelat – kassa ja pankkisaamiset – rahoitusarvopaperit Oma pääoma
Tulos/osake		Emoyhtiön omistajille kuuluva osuus tuloksesta Osakkeiden oikaistu keskimääräinen kappalemäärä
Osinko/osake		Tilikauden osingonjako Osakkeiden laimentamaton lukumäärä
Oma pääoma/osake		Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma Osakkeiden laimentamaton lukumäärä
Osinko/tulos, %	100 x	Osakekohtainen osinko Osakekohtainen tulos
Efektiivinen osinkotuotto, %	100 x	Osakekohtainen osinko Tilikauden päätöskurssi
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku), %		Tilikauden päätöskurssi Osakekohtainen tulos
Osakekannan markkina-arvo		Osakkeiden laimentamaton lukumäärä x tilikauden päätöskurssi

28. OSAKKEENOMISTUKSEN JAKAUMA JA TIEDOT OSAKKEENOMISTAJISTA

Osakkeenomistuksen jakauma ja tiedot osakkeenomistajista ovat luettavissa emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedoista.

Emoyhtiön tuloslaskelma

(1 000 euroa)		1.1.–31.12.2015		1.1.–31.12.2014
LIIKEVAIHTO		6 872		3 956
Liiketoiminnan muut tuotot		2 814		2 600
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	1 648		1 959	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	1 035	-2 683	2 193	-4 152
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	1 363		1 327	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	204		197	
Muut henkilösivukulut	41	-1 608	49	-1 573
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-1 409		-1 191
Liiketoiminnan muut kulut		-2 026		-2 088
LIKEVOITTO/TAPPIO		1 960		-2 448
Rahoitustuotot ja -kulut				
Tuotot osuuksista				
Saman konsernin yrityksissä	1 668		1 210	
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista				
Saman konsernin yrityksiltä	86		35	
Muilta	12			
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Saman konsernin yrityksiltä	14			
Muilta	9		44	
Korkokulut ja muut rahoituskulut				
Saman konsernin yrityksille	-24		-28	
Muille	-212			
Arvonalentumiset	-53	1 500	-322	939
VOITTO/TAPPIO ENNEN SATUNNAISERIA		3 460		-1 509
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot		3 135		3 308
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		6 595		1 800
Tilinpäätössiirrot				
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		-1 308		-1 431
Tuloverot		-351		8
TILIKAUDEN VOITTO		4 936		377

Emoyhtiön tase

Vastaavaa				
(1 000 euroa)		31.12.2015		31.12.2014
Pysyvät vastaavat				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	59		67	
Muut pitkävaikutteiset menot	107	166	126	193
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	576		554	
Rakennukset ja rakennelmat	28 016		29 056	
Koneet ja kalusto	205		279	
Muut aineelliset hyödykkeet	170		170	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	630	29 597		30 059
Sijoitukset				
Osuudet saman konsernin yrityksissä	8 647		8 632	
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	4 983		5 439	
Muut osakkeet ja osuudet	570		623	
Muut saamiset	265	14 465	265	14 959
Vaihtuvat vastaavat				
Vaihto-omaisuus				
Pörssiosakkeet		10 880		11 915
Saamiset				
Lyhytaikaiset				
Myyntisaamiset	183		168	
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	4 267		3 826	
Siirtosaamiset	59	4 510	1 814	5 808
Rahat ja pankkisaamiset		2 369		1 139
VASTAAVAA YHTEENSÄ		61 987		64 071

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS, FAS

Vastattavaa			
(1 000 euroa)		31.12.2015	31.12.2014
Oma pääoma			
Osakepääoma	1 053		1 053
Ylikurssirahasto	7 668		7 668
Edellisten tilikausien voitto	16 944		20 322
Tilikauden voitto	4 936	30 600	377
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ			
Poistoero		8 386	7 078
Vieras pääoma			
Pitkäaikainen			
Lainat rahoituslaitoksilta		2 500	4 250
Lyhytaikainen			
Lainat rahoituslaitoksilta	17 000		20 050
Saadut ennakot	7		7
Ostovelat	476		813
Velat saman konsernin yrityksille	2 578		2 079
Muut velat	194		144
Siirtovelat	246	20 501	231
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		61 987	64 071

Emoyhtiön rahoituslaskelma

(1 000 euroa)	31.12.2015	31.12.2014
Liiketoiminnan rahavirta		
Voitto (tappio) ennen satunnaisia eriä	3 460	-1 508
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 500	-939
Oikaisut liikevoittoon	1 409	1 191
Käyttöpääoman muutos	2 102	2 175
Maksetut korot ja maksut	-248	-375
Saadut korot	53	75
Maksetut välittömät verot	1 357	-1 730
Liiketoiminnan rahavirta	6 633	-1 111
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-921	-8 305
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot		198
Myönnetyt lainat	-1 300	-1 495
Investoinnit muihin sijoituksiin	-14	-113
Lainasaamisten takaisinmaksut	1 383	558
Saadut osingot investoinneista	1 220	210
Investointien rahavirta	368	-8 947
Rahoituksen rahavirta		
Lyhytaikaisten lainojen nostot	64 690	72 630
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-63 540	-61 327
Pitkäaikaisten lainojen nostot		2 000
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-5 000	-5 750
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-3 745	-1
Saadut ja maksetut konserniavustukset	1 824	2 705
Rahoituksen rahavirta	-5 771	10 257
Rahavarojen muutos	1 230	198
Rahavarat 1.1.	1 139	941
Rahavarat 31.12.	2 369	1 139
Käyttöpääoman muutos		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten muutos		
lisäys (-) / vähennys (+)	74	237
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) / vähennys (+)	1 035	2 193
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	993	-255
Käyttöpääoman muutos	2 102	2 175

Tilinpäätöksen liitetiedot

Laadintaperiaatteet

VAIHTO-OMAISUUDEN ARVOSTUS

Vaihto-omaisuudessa olevat arvopaperit on arvostettu hankintamenoon tai tilinpäätöspäivän pörssikurssiin, mikäli se on alempi.

Emoyhtiön vaihto-omaisuuteen sisältyvien arvopapereiden markkina-arvo 31.12.2015 oli 12,0 miljoonaa euroa (kirjanpitoarvo 10,9 miljoonaa euroa).

PYSYVIEN VASTAAVIEN ARVOSTUS

Tilinpäätös on laadittu suunnitelman mukaisin poistoin, jotka perustuvat alkuperäiseen hankintamenoon ja aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden taloudelliseen pitoaikaan. Suunnitelman mukaisten ja kirjattujen poistojen erotus esitetään tuloslaskelmassa tilinpäätössiirtona.

Kertynyt poistoero esitetään taseen vastattavaa puolella yhtenä eränä.

Poistoajat ovat seuraavat:

Rakennukset ja rakennelmat	40 vuotta
Rakennusten irtaimet ainesosat	10 vuotta
Väestönsuojat	15 vuotta
Muut koneet ja kalusto	5–10 vuotta
Aineettomat oikeudet	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	5–10 vuotta
Liikearvo	5 vuotta

ULKOMAANRAHAMÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaanrahamääräiset saamiset ja velat on arvostettu käyttäen tilinpäätöspäivän kurssija.

Kurssierot on kirjattu tuloslaskelmaan.

ELÄKEVASTUUT

Konsernin eläkevastuu on pääsääntöisesti katettu TYEL-vakuutuksella ja menot on käsitelty suoriteperusteisesti.

Liitetiedot

(1 000 euroa)

1. LIIKEVAIHDON JAKO TOIMIALOITTAIN JA MARKKINA-ALUEITTAIN

	2015	2014
Muu toiminta	1 832	1 786
Arvopaperikauppa	5 040	2 170
Yhteensä	6 872	3 956
Maantieteellinen jakauma:		
Kotimaa	6 872	3 956

2. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

	2015	2014
Kiinteistötoiminnan vuokratuotot	2 812	2 579
Kalustomyyntivoitto		12
Muut tuotot	1	9
Yhteensä	2 814	2 600

3. HENKILÖSTÖKULUT JA HENKILÖKUNNAN LUKUMÄÄRÄ KESKIMÄÄRIN

	2015	2014
Palkat	1 363	1 327
Eläkekulut	204	197
Muut henkilöstökulut	41	49
Tuloslaskelman henkilöstökulut	1 608	1 573
Luontoisedut verotusarvo	15	16
Yhteensä	1 623	1 589
Palkat ja korvaukset tilikauden aikana toimitusjohtajalle ja hallituksen jäsenille	365	350
Eläkemaksut toimitusjohtajan palkkiosta	35	36
Luontoisedut	12	12
Yhtiön palveluksessa tilikauden aikana ollut vakainainen henkilökunta:		
Toimihenkilöt	25	24

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS, FAS

4. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

	2015	2014
Suunnitelman mukaan		
Rakennukset	1 271	1 049
Koneet ja kalusto	94	106
Aineettomat oikeudet	24	25
Muut pitkävaikutteiset menot	19	11
Yhteensä	1 409	1 191
Poistoeron muutos		
Rakennukset	1 325	1 429
Koneet ja kalusto	-23	-14
Aineettomat oikeudet	-1	1
Muut pitkävaikutteiset menot	8	16
Yhteensä	1 308	1 431

5. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

	2015	2014
Sijoituskiinteistöjen hoitokulut	17	14
Henkilösivukulut	152	140
Toimitilakulut	931	860
Tiedonsiirto-, atk-, konttorikulut	419	503
Autokulut	25	37
Vakuutukset	14	12
Matkustus-, edustus- ja neuvottelukulut	159	189
Mainonnan ja markkinoinnin kulut	40	44
Muut kulut	215	219
Yhteensä	1 972	2 018

6. TILINTARKASTAJAN PALKKIOT

	2015	2014
Maksetut palkkiot KHT-Yhteisö Ernst & Young Oy		
tilintarkastuspalkkiot	37	39
veroneuvonta	11	8
muut palkkiot	7	23
Yhteensä	54	70

7. KONSERNIN SISÄISET RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

	2015	2014
Osinkotuotot saman konsernin yrityksiltä	1 668	1 210
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä pitkäaikaisista sijoituksista	86	35
Korkokulut ja muut rahoituskulut saman konsernin yrityksille	24	28

8. MUUT RAHOITUSKULUT

	2015	2014
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	53	

9. SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT

	2015	2014
Konserniavustukset, saadut	3 135	3 308

10. TULOVEROT

	2015	2014
Tuloverot satunnaisista eristä	627	662
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-276	-670
Yhteensä	351	-8
Laskennalliset verovelat		
Kertyneestä poistoerosta	1 677	1 416

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS, FAS

11. PYSYVÄT VASTAAVAT

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet						
	Aineet- tomat oikeudet	Muut pitkävai- kutteis- menot	Ennako- maksut ja keskener. hankinnat	Yhteensä	Maa- alueet	Raken- nukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödyk- keet	Ennako- maksut ja keskener. hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2015	389	219		607	554	42 109	2 185	170		45 017
Lisäykset	4		12	16	23	232	20		630	904
Vähennykset										
Siirrot erien välillä										
Hankintameno 31.12.2015	393	219	12	624	576	42 341	2 204	170	630	45 921
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.2015	-322	-93		-415		-13 053	-1 906			-14 959
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot										
Tilikauden poisto	-24	-19		-43		-1 271	-94			-1 366
Arvonalennukset										
Kertyneet poistot 31.12.2015	-346	-112		-458		-14 325	-2 000			-16 325
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	47	107	12	166	576	28 016	205	170	630	29 597
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	67	126		193	554	29 056	279	170	0	30 059
Tuotannon koneiden ja laitteiden kirjanpitoarvo 31.12.2015							116			
Tuotannon koneiden ja laitteiden kirjanpitoarvo 31.12.2014							149			

Sijoitukset

	Osakkeet Konserniyhtykset	Osakkeet Muut	Saamiset Konserniyhtykset	Saamiset Muut	Yhteensä
	Hankintameno 1.1.2015	8 632	623	5 439	265
Lisäykset	14		983		997
Vähennykset			-1 439		-1 439
Siirrot erien välillä					
Hankintameno 31.12.2015	8 646	623	4 983	265	14 518
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.2015					
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot					
Tilikauden poisto					
Arvonalennukset		-53			-53
Kertyneet poistot 31.12.2015		-53			-53
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	8 647	570	4 983	265	14 465

12. EMOYHTIÖN OMISTAMAT OSAKKEET KONSERNIYRITYKSISSÄ

	Omistusosuus %	Äänivalta %
Lieksan Lehti Oy	100.0	100.0
Keski-Karjalan Kustannus Oy	100.0	100.0
Ylä-Karjala Oy	100.0	100.0
Pogostan Sanomat Oy	100.0	100.0
Paperityö Oy	100.0	100.0
Karelia Viestintä Oy	100.0	100.0
Sanomalehti Karjalainen Oy	100.0	100.0
PunaMusta Oy	97.3	97.3
Pohjois-Karjalan Ilmoitusvalmistus Oy	100.0	100.0
Pohjois-Karjalan Paikallislehdet Oy	100.0	100.0

13. PITKÄAIKAISET SIJOITUKSET KONSERNIYRITYKSIIN

	2015	2014
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä		
Pysyvät vastaavat		
Paperityö Oy	921	1 089
Pohjois-Karjalan Ilmoitusvalmistus Oy	62	30
PunaMusta Oy	4 000	4 320
Yhteensä	4 983	5 439

14. KONSERNISAAMISET JA -VELAT

	2015	2014
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä		
Vaihtuvat vastaavat		
Myyntisaamiset	75	65
Lainasaamiset	2 750	1 353
Siirtosaamiset	1 442	2 407
Yhteensä	4 267	3 825
Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille		
Vieras pääoma, lyhytaikainen		
Ostovelat	8	9
Muut lyhytaikaiset velat	2 558	2 056
Siirtovelat	12	14
Yhteensä	2 578	2 079

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS, FAS

15. SIIRTOSAAMISET JA SIIRTOVELAT

Siirtosaamisten olennaisimmat erät ovat etupainotteisesti maksetut korot yritystodistuslainoista 32 445,32 euroa.

Siirtovelkojen olennaisimmat erät ovat vuosilomapalkat sosiaalikuluneen 0,2 miljoonaa euroa.

16. OMA PÄÄOMA

	2015	2014
Osakepääoma 1.1.	1 053	1 053
Osakepääoma 31.12.	1 053	1 053
Ylikurssirahasto 1.1.	7 668	7 668
Ylikurssirahasto 31.12.	7 668	7 668
	8 720	8 721
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1.	20 699	20 322
Osingonjako	-3 755	
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	16 944	20 322
Muu voitonjako		
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	16 944	20 322
Tilikauden voitto	4 936	377
	21 880	20 699
Oma pääoma yhteensä	30 600	29 419
Laskelma jakokelpoisista varoista		
Voitto edellisiltä tilikausilta	16 944	20 322
Tilikauden voitto	4 936	377
Yhteensä	21 880	20 699

17. EMOYHTIÖN OSAKEPÄÄOMA

	kpl	2015	kpl	2014
Osakkeet	12 517 360	1 053	12 517 360	1 053

18. ANNETUT PANTIT JA VASTUUSITOUMUKSET

	2015	2014
Omasta velasta		
Pantatut osakkeet	1 999	1 999
Kiinnitykset maa-alueisiin ja rakennuksiin	14 111	14 111
Yhteensä	16 110	16 110
Vastuut ovat emo- ja tytäryhtiöiden veloista.		
Erityistakaussitoumus	8 864	9 562

Leasingvastuut

	31.12.2015	31.12.2014
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	30	29
Myöhemmin maksettavat	28	31
Yhteensä	58	60

Vuokravastuut

	31.12.2015	31.12.2014
Vuokrasaamiset		
Seuraavalla tilikaudella saatavat	670	674
Myöhemmin saatavat	4 830	5 500
Yhteensä	5 500	6 174
Maksettavat vuokrat		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	23	23
Myöhemmin maksettavat	621	664
Yhteensä	645	687

Muut taloudelliset vastuut

Yhtiö on velvollinen tarkistamaan vuosina 2006–2015 valmistuneista kiinteistöinvestoinneista tekemiään arvonlisäverovähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee tarkistuskauden aikana. Vastuun enimmäismäärä on 3 148 878,57 euroa ja viimeinen tarkistusvuosi on 2024.

Nurmeksen Sanomat Ky:n vastuunalaisen yhtiömiehen osuus (yhtiöllä ei ole toimintaa, varoja eikä velkoja).

19. MUUT

Konsernilla ei ole ollut merkittäviä tuotekehitysmenoja.

Hallituksen antivaltuutusta ja johdon osapalkkioita ei ole, eikä myöskään johdannaissopimuksista aiheutuvia vastuuta.

Yhtiön hallituksen esitys voittoa koskeviksi toimenpiteiksi

Voitonjakokelpoiset varat ovat 21 879 644,72 euroa.		Euroa (€)
Yhtiön hallitus esittää, että		
	tilikauden voitto	4 936 050,97
	sekä edellisten tilikausien voitto	16 943 593,75
yhteensä		21 879 644,72
käytetään seuraavalla tavalla:		
	osinkoa jaetaan 0,30 euroa jokaiselle ulkona olevalle osakkeelle 12 517 360 kappaleelle eli yhteensä	3 755 208,00
	hallituksen käytettäväksi jätetään	100 000,00
	voitto- ja tappioutilille jätetään	18 024 436,72
yhteensä		21 879 644,72

Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Joensuussa helmikuun 26. päivänä 2016

POHJOIS-KARJALAN KIRJAPAINO OYJ

Jyrki Laakkonen

Yrjö Laakkonen

Reetta Laakkonen

Hannu Laakkonen

Juha Mäkihonko

Paavo Pelkonen

Joona Laakkonen

Raimo Puustinen
toimitusjohtaja

Tilintarkastusmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Joensuussa helmikuun 26. päivänä 2016

ERNST & YOUNG OY
KHT-yhteisö

Ulla Nykky
KHT

Tilintarkastuskertomus

POHJOIS-KARJALAN KIRJAPAINO OYJ:N YHTIÖKOKOUKSELLE

Olemme tilintarkastaneet Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2015. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

HALLITUKSEN JA TOIMITUSJOHTAJAN VASTUU

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

TILINTARKASTAJAN VELVOLLISUUDET

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan, taikka rikoneet osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestystä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista

tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

LAUSUNTO KONSERNITILINPÄÄTÖKSESTÄ

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

LAUSUNTO TILINPÄÄTÖKSESTÄ JA TOIMINTAKERTOMUKSESTA

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Joensuussa 26. helmikuuta 2016

Ernst & Young Oy
KHT-yhteisö
Ulla Nykky *KHT*

Osakepääoman rakenne

Yhtiön osakepääoma on 1 052 634,41 euroa. Osakkeita on 12 517 360 kappaletta.
 Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oy:n osakkeet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään 19.9.1998.
 Yhtiön osake on listattuna Nasdaq Helsinki Oy:ssä, pienet yhtiöt.
 Yhtiön kaupankäyntitunnus on PKK1V.

Omistuksen jakautuminen suuruusluokittain 31.12.2015							
Alaraja	Yläraja	Omistajia kpl	Omistajia %	Arvo-osuus- määrä kpl	Arvo-osuus- määrä %	Äänimäärä kpl	Äänimäärä %
1	100	242	28,44	12 231	0,10	12 231	0,10
101	500	294	34,55	82 985	0,66	82 985	0,66
501	1000	116	13,63	93 334	0,75	93 334	0,75
1001	5000	141	16,57	313 527	2,51	313 527	2,51
5001	10000	23	2,70	154 837	1,24	154 837	1,24
10001	50000	24	2,82	438 786	3,51	438 786	3,51
50001	100000	2	0,24	123 344	0,99	123 344	0,99
100001	500000	4	0,47	1 253 040	10,01	1 253 040	10,01
500001		5	0,59	10 010 036	79,97	10 010 036	79,97
Yhteensä		851	100	12 482 120	99,72	12 482 120	99,72
joista hallintarekisteröityjä		4		2 400	0,02	2 400	0,02
Odotusluettelolla yhteensä							
Yhteistilillä				35 240	0,28	35 240	0,28
Erytistileillä yhteensä							
Liikkeeseenlaskettu määrä				12 517 360	100	12 517 360	100

Sektorijakauma 31.12.2015

	Omistaja kpl	Hallinta- rekisteröity kpl	Omistaja %	Arvo- osuusmäärä kpl	Arvo- osuusmäärä %	Hallinta- rekisteröity kpl	Hallinta- rekisteröity %	Äänimäärä kpl	Ääni- määrä %
Yritykset	46		5,41	6 018 449	48,08			6 018 449	48,08
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	5	3	0,59	13 974	0,11	2 383	0,02	16 357	0,13
Julkisyhteisöt	1		0,12	4 180	0,03			4 180	0,03
Kotitaloudet	786		92,36	6 161 759	49,23			6 161 759	49,23
Kotita.palv.ei voit.tavoit.yhtsöt	10		1,18	80 658	0,64			80 658	0,64
Koko kansantalous yhteensä	848	3	99,65	12 279 020	98,10	2 383	0,02	12 281 403	98,12
Ulkomaat yhteensä	3	1	0,35	200 700	1,60	17		200 717	1,60
Kaikki yhteensä	851	4	100	12 479 720	99,70	2 400	0,02	12 482 120	99,72
joista hallintarekisteröityjä		4				2 400	0,02	2 400	0,02
Odotusluettelolla yhteensä									
Yhteistilillä				35 240	0,28			35 240	0,28
Erityistilillä yhteensä									
Liikkeeseenlaskettu määrä				12 517 360	100			12 517 360	100

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2015 (omistumäärän mukaan)

	Välitön omistus kpl	Välitön omistus %	Välillinen omistus kpl	Välillinen omistus %	Omistus yhteensä kpl	Omistus yhteensä %
1. Kauppahuone Laakkonen Oy	3 309 115	26,44				
2. Laakkonen Yrjö	2 547 061	20,35	661 823	5,29	3 208 884	25,64
3. Laakkonen Hannu	1 623 740	12,97	1 259 800	10,06	2 883 540	23,04
4. Foncia Invest Oy	1 270 320	10,15				
5. HML Finance Oy	1 259 800	10,06				
6. Laakkonen Jyrki	451 160	3,60	1 641 321	13,11	2 092 481	16,72
7. Laakkonen Reetta	356 880	2,85	1 005 971	8,04	1 362 851	10,89
8. Laakkonen Outi	245 240	1,96				
9. Laakkonen Erkki	199 760	1,60				
10. Mielonen Tauno kuolipesä	71 840	0,57				

Yhtiön hallituksen ja toimitusjohtajan suoraomistus on yhteensä 39,94 %, suora ja välillinen omistus yhteensä 76,44 % osakkeista.

HALLITUS

JYRKI LAAKKONEN
Hallituksen puheenjohtaja

s. 1966

- yhtiön hallituksen jäsen vuodesta 1989
- hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2009
- Kauppahuone Laakkonen Oy:n toimitusjohtaja

Omistaa Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n osakkeita 451 160 kpl.

YRJÖ LAAKKONEN
Hallituksen varapuheenjohtaja

s. 1943

- yhtiön hallituksen jäsen vuodesta 1986
- hallituksen puheenjohtaja vuosina 1989–2009
- Kauppahuone Laakkonen Oy:n hallituksen puheenjohtaja

Omistaa Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n osakkeita 2 547 061 kpl.

HANNU LAAKKONEN
Hallituksen jäsen

s. 1969

- yhtiön hallituksen jäsen vuodesta 1996

Omistaa Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n osakkeita 1 623 740 kpl.

REETTA LAAKKONEN
Hallituksen jäsen

s. 1968

- yhtiön hallituksen jäsen vuodesta 2001

Omistaa Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n osakkeita 356 880 kpl.

JUHA MÄKIHONKO
Hallituksen jäsen

s. 1960

- yhtiön hallituksen jäsen vuodesta 2003
- Oy Fortia Ab:n toimitusjohtaja

Omistaa Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n osakkeita 16 399 kpl.

PAAVO PELKONEN
Hallituksen jäsen

s. 1948

- yhtiön hallituksen jäsen vuodesta 1991
- Itä-Suomen yliopisto, professori (emeritus)

Ei omista Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n osakkeita.

JOONA LAAKKONEN
Hallituksen jäsen

s. 1990

- yhtiön hallituksen jäsen 27.3.2015 alkaen

Omistaa Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n osakkeita 760 kpl.

KONSERNIN JOHTORYHMÄ

RAIMO PUUSTINEN

Toimitusjohtaja

s. 1957

- yo-merkonomi
- yhtiön toimitusjohtaja vuodesta 2000

Omistaa Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n osakkeita 3 274 kpl.

JARI AVELLAN

Kirja- ja tarrapainot-toimialan toimialajohtaja, PunaMusta Oy:n toimitusjohtaja

s. 1968

- DI, KTM
- PunaMusta Oy:n palveluksessa vuodesta 2002

Ei omista Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n osakkeita.

PASI KOIVUMAA

Lehtitoimialan toimialajohtaja, Sanomalehti Karjalainen Oy:n toimitusjohtaja/vastaava päätoimittaja

s. 1964

- KTM
- yhtiön palveluksessa vuodesta 1995
- lehtitoimialajohtaja ja Karjalaisen päätoimittaja vuodesta 2008

Ei omista Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n osakkeita.

MARJUT KURVINEN

Talous- ja kehitysjohtaja

s. 1965

- KTM
- yhtiön palveluksessa vuodesta 2011

Omistaa Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n osakkeita 600 kpl.

LASSE MIETTINEN

Tekninen johtaja

s. 1954

- yhtiön palveluksessa vuodesta 1987

Ei omista Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n osakkeita.

Osakeomistukset 31.12.2015

Riitta Moilanen

Hallituksen ja johtoryhmän sihteeri

Hallinnointikoodi 26.2.2016

SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖKSET

Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj ("yhtiö") on suomalainen osakeyhtiö, jonka päätöksenteossa ja hallinnossa noudetaan Suomen osakeyhtiölakia ja yhtiön yhtiöjärjestystä sekä julkisesti noteerattuja yhtiöitä koskevia muita säädöksiä.

Lisäksi Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj noudattaa toiminnassaan Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n 1.10.2010 ja osittain 1.1.2016 voimaan tullutta Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia (Corporate Governance). Poikkeamat suosituksista on mainittu erikseen.

KONSERNIRAKENNE

Pohjois-Karjalan Kirjapaino -konsernin emoyhtiö on Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj. Emoyhtiön liiketoiminta koostuu konsernihallinnosta, arvopaperikaupasta ja osakeomistuksista sekä kiinteistöjen hallinnasta ja vuokrauksesta.

Yhtiön lehtitoimialan muodostavat Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n tytäryhtiöt Sanomalehti Karjalainen Oy, Lieksan Lehti Oy, Pogostan Sanomat Oy, Keski-Karjalan Kustannus Oy, Ylä-Karjala Oy, Karelia Viestintä Oy, Pohjois-Karjalan Paikallislehdet Oy ja Pohjois-Karjalan Ilmoitusvalmistus Oy.

Yhtiön kirja- ja tarrapainot -toimialan muodostavat Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n tytäryhtiöt PunaMusta Oy ja Paperityö Oy.

YHTIÖKOKOUS

Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään vuosittain hallituksen määräämänä päivänä huhtikuun loppuun mennessä. Yhtiökokous päättää vuosittain sille osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaan kuuluvista asioista, kuten tilinpäätöksen vahvistamisesta, vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle, voitonjaosta, hallituksen jäsenten palkkioista sekä hallituksen jäsenten ja tilintarkastajien valinnasta sekä heille maksettavista palkkioista.

Yhtiö ilmoittaa internetsivuillaan päivämäärän, johon mennessä osakkeenomistajan on ilmoitettava yhtiön hallitukselle varsinaisen yhtiökokouksen käsiteltäväksi vaatimansa asia. Osakeyhtiölain mukaan kyseinen päivämäärä on aikaisintaan neljä viikkoa ennen kokouskutsun toimitamista. Lisäksi internetsivuilla ilmoitetaan, mihin postitai sähköpostiosoitteeseen osakkeenomistajan vaatimus tulee lähettää.

Yhtiökokouskutsu ja seuraavat tiedot ovat saatavilla yhtiön internetsivuilla 21 päivää ennen yhtiökokousta:

- osakkeiden ja äänioikeuksien kokonaismäärä osakelajeittain kokouskutsun päivänä
- yhtiökokoukselle esitettävät asiakirjat (tilinpäätös, toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus)
- hallituksen päätösehdotukset yhtiökokoukselle
- yhtiökokouksen käsiteltäviksi kuuluvat osakkeenomistajien tekemät päätösehdotukset.

Yhtiökokouskutsu julkaistaan myös sanomalehti Karjalaisessa tai hallituksen määräämässä muussa Joensuussa ilmestyvässä sanomalehdessä.

Yhtiökokouksessa tulee olla läsnä hallituksen puheenjohtaja, hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja. Tilintarkastajan on osallistuttava varsinaiseen yhtiökokoukseen.

Yhtiökokouksen pöytäkirja äänestystuloksineen, ja ne pöytäkirjan liitteet, jotka ovat osa yhtiökokouksen päätöstä, löytyvät yhtiön internetsivuilta kahden viikon kuluessa yhtiökokouksesta.

POHJOIS-KARJALAN KIRJAPAINO OYJ:N HALLITUS

Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä huolehtii hallitus, johon yhtiöjärjestyksen mukaan kuuluu viidestä kymmeneen (5–10) varsinaista jäsentä.

Hallituksen jäsenet valitaan yhtiön varsinaisessa yhtiökokouksessa. Hallituksen jäsenen toimikausi päättyy vaalia ensiksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Yhtiöjärjestyksessä ei ole asetettu hallituksen jäsenille ylä-

ikärajaa, rajoitettu jäsenten toimikausien lukumäärää eikä muullakaan tavalla rajoitettu yhtiökokouksen päätösvaltaa hallituksen jäsenten valinnassa. Hallitus valitsee keskuudesta puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n varsinainen yhtiökokous 27.3.2015 päätti yhtiön hallituksen jäsenten lukumääräksi seitsemän. Yhtiön hallituksen jäseniksi valittiin Jyrki Laakkonen, Yrjö Laakkonen, Hannu Laakkonen, Reetta Laakkonen, Juha Mäkihonko, Paavo Pelkonen ja Joona Laakkonen. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin hallituksen järjestäytymiskokouksessa Jyrki Laakkonen ja varapuheenjohtajaksi Yrjö Laakkonen.

Poikkeama suosituksesta 14 (Riippumattomien jäsenten määrä). Yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista riippumaton hallituksen jäsen on Paavo Pelkonen. Yhtiön hallinto ja hallituksen kokoonpano perustuvat vahvaan omistajaohjaukseen, joten yhtiön hallitus koostuu suurelta osin pääomistajista. Hallituksen jäsenet edustavat kattavasti osakkeenomistajia.

Yhtiön tärkeimmässä liiketoimintaa harjoittavissa tytäryhtiöissä (Sanomalehti Karjalainen Oy, PunaMusta Oy ja Paperityö Oy) toimii hallituksen puheenjohtajana Yrjö Laakkonen ja varapuheenjohtajana Jyrki Laakkonen. Näiden yhtiöiden hallitukset koostuvat muutoin pääosin yhtiön johtoryhmän jäsenistä.

HALLITUKSEN TEHTÄVÄT JA VASTUU

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallituksen tehtävät määräytyvät osakeyhtiölaissa ja yhtiöjärjestyksessä hallitukselle määritellyistä tehtävistä. Kaikki yhtiön ja sen tytäryhtiöiden liiketoiminnan kannalta merkittävät asiat käsitellään yhtiön hallituksessa.

Hallituksen kokouksessa käsiteltäviä asioita ovat muun muassa:

- hallituksen työjärjestyksen vahvistaminen
- yhtiön strategisten suuntaviivojen sekä yhtiön arvojen määrittely
- vuotuisen toimintasuunnitelman ja budjetin käsittely ja hyväksyminen
- puolivuosisikatsauksen, muun taloudellisen katsauksen (tilikauden kolmelta ja yhdeksältä ensimmäiseltä kuukaudelta), konsernitilinpäätöksen ja toimintakertomuksen käsittely ja hyväksyminen

- strategisesti tai taloudellisesti merkittävistä investoinneista ja omaisuuden hankinnasta ja myynneistä päättäminen
- rahoitukseen liittyvistä vastuusitoumuksista päättäminen
- arvopaperikaupan laajuudesta päättäminen
- konsernin riskienhallinta- ja raportointimenettelyn seuraaminen
- henkilöstön palkitsemisen periaatteista päättäminen
- yhtiön toimitusjohtajan ja muun johdon nimittäminen ja päättäminen heidän palkkaeduistaan
- ehdotusten valmistelu yhtiökokoukselle.

Yhtiön tilintarkastajan hallitus tapaa vähintään kerran vuodessa.

Hallituksen kokouksissa ovat läsnä emoyhtiön toimitusjohtaja, lehtitoimialan sekä kirja- ja tarrapainot -toimialan johtajat sekä konsernin talousjohtaja, jotka esittelevät kukin toimialaansa ja toimintaympäristöään koskevat asiat.

Yhtiön hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja valmistelevat hallituksen kokoukset ja työjärjestyksen. Hallitus arvioi puheenjohtajansa johdolla työskentelytapojaan kerran vuodessa.

KOKOUSKÄYTÄNTÖ JA PÄÄTÖKSENTEKO

Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n hallitus kokoontuu keskimäärin kuusi kertaa vuodessa. Vuonna 2015 hallitus kokoontui kahdeksan kertaa. Hallituksen jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti hallituksen kokouksiin vuonna 2015 oli 94,6 prosenttia.

Hallituksen jäsenistä Jyrki Laakkonen, Hannu Laakkonen, Reetta Laakkonen, Juha Mäkihonko, Joona Laakkonen ja Paavo Pelkonen osallistuivat kaikkiin tilikauden 2015 kokouksiin, Yrjö Laakkonen osallistui viiteen hallituksen kokoukseen.

VALIOKUNNAT

Poikkeamat suosituksista 18, 24, 28 ja 31 (Valiokuntien perustaminen). Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:ssä ei ole perustettu erillisiä valiokuntia. Yhtiön konsernirakenne ja koko huomioon ottaen yhtiön hallitus ei pidä valiokuntia tarpeellisina.

TOIMITUSJOHTAJA

Yhtiön toimitusjohtajan nimittää hallitus. Toimitusjohtaja vastaa yhtiön operatiivisesta johtamisesta ja kehittämisestä sekä sisäisestä valvonnasta hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti yhteistyössä toimialajohtajien kanssa. Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n toimitusjohtajana on toiminut vuodesta 2000 lähtien Raimo Puustinen, joka toimii myös Kauppahuone Laakkonen Oy:n rahoitusjohtajana.

Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n toimitusjohtajan tehtävästä Raimo Puustisen rahapalkka luontaisettui-
neen vuonna 2015 oli 212 425,76 euroa. Toimitusjohtajan kanssa ei ole sopimusta eläkkeelle siirtymisistä eikä lakisääteistä eläketurvaa paremmista eläke-etuuksista.

Toimitusjohtajan eläkeikä on vallitsevan vanhuuseläkejärjestelmän mukainen. Yhtiöllä on oikeus sanoa toimitusjohtajan toimitusjohtajan irtisanomisen päätymään välittömästi. Yhtiön irtisanomisen toimitusjohtajan toimitusjohtajan, yhtiö on velvollinen maksamaan toimitusjohtajalle kahdentoista (12) kuukauden palkkaa vastaavan erorahakorvauksen. Toimitusjohtajan puolelta irtisanomisaika on kuusi (6) kuukautta.

Toimitusjohtajan toimitusjohtajan ehdot on määritelty kirjallisessa toimitusjohtajasopimuksessa.

JOHTORYHMÄ

Pohjois-Karjalan Kirjapaino -konsernin liiketoiminta on jaettu edellä kerrotun konsernirakenteen mukaisesti vastuualueisiin, joiden vastuuhenkilöt muodostavat yhtiön johtoryhmän. Yhtiön johtoryhmään kuuluvat toimitusjohtaja Raimo Puustinen, lehtitoimialan johtaja ja Sanomalehti Karjalainen Oy:n toimitusjohtaja, päätoimittaja Pasi Koivumaa, kirja- ja tarrapainot -toimialan johtaja ja PunaMusta Oy:n toimitusjohtaja Jari Avellan, tekninen johtaja Lasse Miettinen ja talous- ja kehitysjohtaja Marjut Kurvinen.

Yhtiön ja tytäryhtiöiden hallitusten päätösten puitteissa konsernin johtoryhmän jäsenet suunnittelevat, toteuttavat ja valvovat toimitusjohtajan johdolla yhtiön liiketoimintoja, taloutta, henkilöstöhallintoa, investointeja, tietojärjestelmiä, riskienhallintaa, sisäistä valvontaa, sopimuksia, markkinointia ja viestintää.

PALKITSEMINEN

Hallituksen jäsenten palkkiot päätetään vuosittain yhtiökokouksessa. Yhtiökokous 27.3.2015 päätti hallituksen puheenjohtajan vuosipalkkioksi 60 000 euroa, varapuheenjohtajan vuosipalkkio on 30 000 euroa ja hallituksen jäsenen vuosipalkkio on 15 000 euroa.

Yhtiössä ei ole käytössä osake- eikä osakejohdannaisia palkitsemisjärjestelmiä. Hallituksen puheenjohtaja ja hallituksen varapuheenjohtaja arvioivat toimitusjohtajan ja johtoryhmän työtä ja voivat päättää avainhenkilöiden palkitsemisesta. Toimitusjohtaja Jari Avellan omistaa yhtiönsä Avellinvest Oy:n kautta 2,7% PunaMusta Oy:stä. Avellinvest Oy:n osuus PunaMusta Oy:n tilikaudelta 2015 jakamasta osingosta oli 40 165 euroa.

Palkitsemisesta on laadittu erillinen Palkka- ja palkkioselvitys (www.pkkoyj.com/Sijoittajatieto – Hallinnointi – Palkka- ja palkkioselvitys).

TILINTARKASTUS

Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiössä on yksi varsinainen tilintarkastaja, joka on KHT-yhteisö. Tilintarkastaja valitaan tilikaudeksi kerrallaan. Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n varsinaisena tilintarkastajana toimii KHT-yhteisö Ernst & Young Oy, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Ulla Nykky. Pohjois-Karjalan Kirjapaino -konserni maksoi vuonna 2015 Ernst & Young Oy:lle palkkioita yhteensä 134 958 euroa, josta 85 510 euroa perustui tilintarkastukseen ja 49 448 euroa muihin Ernst Young Oy:ltä hankittuihin palveluihin.

Tilintarkastaja vastaa lakisääteisestä tilintarkastuksesta kaikissa konserniyhtiöissä. Yhtiön hallitus tapaa tilintarkastajan vähintään kerran vuodessa, yleensä hallituksen tilinpäätöskokouksessa.

RAPORTOINTI

Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n taloudellisten tavoitteiden toteutumista seurataan koko konsernin kattavalla taloudellisella raportoinnilla. Raportointi käsittää yhtiökohtaisten raporttien lisäksi sekä liiketoiminta-alueiden että konsernitason raportoinnin. Konsernin tuloraportit laaditaan kuukausittain. Rahoitusasemaa ja arvopaperisalkkua seurataan tarpeen mukaan päivittäin.

SISÄINEN VALVONTA JA RISKIEN HALLINTA

Sisäinen valvonta tukee hallituksen ohjaustehtävän toteutumista. Hallituksen tehtävänä on huolehtia, että yhtiön kirjanpito, varainhoito ja riskienhallinnan valvonta on asianmukaisesti järjestetty ja lain mukainen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että konserniyhtiöiden toiminta on tehokasta ja tuloksellista, päätöksenteossa käytettävä informaatio luotettava, yhteisiä toimintaperiaatteita noudatetaan ja että toimitaan lakien ja säädösten mukaisesti.

Erillistä sisäisen tarkastuksen organisaatiota ei ole katsottu tarpeelliseksi. Sisäinen valvonta on integroitu osaksi konserniyhtiöiden johtamista ja raportointijärjestelmää. Yhtiön ja tytäryhtiöiden hallitusten päätösten puitteissa konsernin johtoryhmän jäsenet suunnittelevat, toteuttavat ja valvovat toimitusjohtajan johdolla yhtiön liiketoimintoja, taloutta, henkilöstöhallintoa, investointeja, tietojärjestelmiä, riskienhallintaa, sisäistä valvontaa, sopimuksia, markkinointia ja viestintää. Sisäiseen valvontaan ja riskien hallintaan kuuluu eri toimintoihin liittyviä käytäntöjä sekä toimintaohjeita, joiden noudattamista seurataan operatiivisen johdon toimesta. Sisäisen valvonnan toteutuminen varmistetaan lisäksi kiinnittämällä huomiota tilintarkastuksen laajuuteen. Hallitus voi pyytää ulkoisia tilintarkastajia tai muita palveluntarjoajia suorittamaan sisäisen tarkastuksen toimeksiantoja tarvittaessa.

Konsernirakenteen mukaisesti konsernin taloushallinto ja rahoitus hoidetaan pääosin emoyhtiössä ja liiketoiminnat omilla yhtiöissään. Siten emoyhtiön toimitusjohtaja toteuttaa keskeisesti konsernin sisäistä valvontaa ja riskien hallintaa emoyhtiön organisaation ja yhtiöiden tietojärjestelmien sekä raportoinnin avulla. Keskeisessä roolissa sisäisessä valvonnassa ovat talous- ja henkilöstöhallinnon toimintaohjeet ja käytännöt. Tärkeimpien liiketoimintaa harjoittavien tytäryhtiöiden hallituksia johtaa Yrjö Laakkonen, joten omistajaohjaus ja -valvonta ulottuvat yhtiön liiketoimintoihin saakka.

Toimitusjohtaja, johtoryhmän jäsenet ja tytäryhtiöiden johtajat vastaavat vastuualueidensa kirjanpidon ja hallinnon lainmukaisuudesta sekä yhtiön toimintaohjeiden noudattamisesta. Tilintarkastajat tarkastavat vuosittain konserniyhtiöiden kirjanpidon ja hallinnon. Emoyhtiön tilintarkastajalla on vastuu tilintarkastuksen vuosittaisten

painopistealueiden koordinoinnista, tarkastushavaintojen raportoinnista ja analysoinnista sekä yhteydenpidosta konsernin talousjohtoon. Konserniyhtiöiden sisäisen valvonnan rakenne on huomioitu tilintarkastuksen laajuudessa. Konsernijohdolle ja hallitukselle raportoidaan vuosittain tilintarkastuksen yksityiskohtaiset tulokset.

Riskienhallinta on konserniyhtiöissä osa normaalia, päivittäistä liiketoimintaa ja sisällytetty osaksi johtamisjärjestelmää. Riskinä pidetään mitä tahansa tapahtumaa, joka vaarantaa yhtiön tavoitteiden toteutumisen tai uhkaa liiketoiminnan jatkuvuutta. Yhtiön toimitusjohtaja ja johtoryhmä vastaa omilla vastuualueillaan esiintyvien riskien kartoittamisesta ja hallinnasta. Emoyhtiöiden ja tytäryhtiöiden johtoryhmissä ja hallituksissa käsitellään riskejä, joilla nähdään olevan vaikutusta yhtiöiden strategisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumiseen. Riskejä hallitaan ennakoimalla ja suojautumalla. Mm. yhtiön rahoitusriskeihin kuuluviin valuutta-, korko- ja luottoriskiä on varauduttu valuutta- ja korkosuojauskein sekä konsernin yhtenäisellä luottopoliittikaohjeistuksella. Lisää riskeistä ja niiden hallinnasta on kerrottu konsernitilinpäätöksessä.

SISÄPIIRIHALLINTO

Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n sisäpiiriohjeistus noudattaa Nasdaq Helsinki Oy:n sisäpiiriohjetta. Yhtiön julkiseen sisäpiirirekisteriin kuuluvat hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja tilintarkastaja sekä lehtitoimialan johtaja, kirjapainotoimialan johtaja, talousjohtaja ja hallituksen sihteeri. Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n sisäpiiriläiset eivät sisäpiiriohjeen mukaan saa käydä kauppaa yhtiön osakkeilla 21 päivää ennen yhtiön puolivuosisikatsauksen, muun taloudellisen katsauksen (tilikauden kolmelta ja yhdeksältä ensimmäiseltä kuukaudelta) ja tilinpäätöstitiedotteen julkaisemista.

Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n julkisten sisäpiiriläisten omistustiedot ovat nähtävillä Euroclear Finland Oy:n ylläpitämässä NetSire-palvelussa yhtiön internetsivuilla www.pkkoyj.com. Lisäksi Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj:n sisäpiirirekisterin tiedot ovat nähtävillä Euroclear Finland Oy:n toimipisteessä, Urho Kekkosen katu 5 C, Helsinki.

Yhtiön tiedossa ei ole osakassopimuksia yhtiön äänivalan käytöstä tai osakkeiden luovutusrajoituksista.

Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj

Kosti Aaltosen tie 9, PL 99,
80141 JOENSUU
puhelin 010 230 8000,
faksi 010 230 8030
www.pkkojy.com

Lehtitoimiala

KARJALAINEN

Kosti Aaltosen tie 9, PL 99,
80141 JOENSUU
puhelin 010 230 8080,
faksi 010 230 8081
www.karjalainen.fi

Karjalan Heili

Torikatu 23 E,
80100 JOENSUU
puhelin 010 230 8500,
faksi 010 230 8515
www.karjalanheili.fi

OUTOKUMMUN **seutu**

Koulukatu 2,
83500 OUTOKUMPU
puhelin 010 230 8850,
faksi 010 230 8860
www.outokummunseutu.fi

Pielisjokiseutu

Liikekeskus, 81200 ENO
puhelin 010 230 8700,
faksi 010 230 8760
www.pielisjokiseutu.fi

Parikkalan-Rautjärven Sanomat

Parikkalantie 18,
59100 PARIKKALA
puhelin 010 230 8900,
faksi (05) 430 083
www.parikkalan-rautjarvensanomat.fi

Lieksan Lehti

Siltakatu 1, 81700 LIEKSA
puhelin 010 230 8650,
faksi 010 230 8690
www.lieksanlehti.fi

Pogostan Sanomat

Kauppatie 29,
82900 ILOMANTSI
puhelin 010 230 8800,
faksi 010 230 8802
www.pogostansanomat.fi

YLÄ-KARJALA

Pappilansuora 15,
75500 NURMES
puhelin 010 230 8600,
faksi 010 230 8620
www.ylajakarjala.fi

Pohjois-Karjalan Ilmoitusvalmistus Oy

Kosti Aaltosen tie 9, PL 99,
80141 JOENSUU
puhelin 010 230 8550,
faksi 010 230 8083
www.ilmoitusvalmistus.fi

Kirja- ja tarrapainot -toimiala:

punamusta

www.punamusta.com

Joensuun toimipiste

Kosti Aaltosen tie 9, PL 99,
80141 JOENSUU
puhelin 010 230 8400,
faksi 010 230 8380

Tampereen toimipiste

Kaapelikatu 1,
33330 TAMPERE
puhelin 010 230 8300,
faksi 010 230 8301

Nurmeksen toimipiste

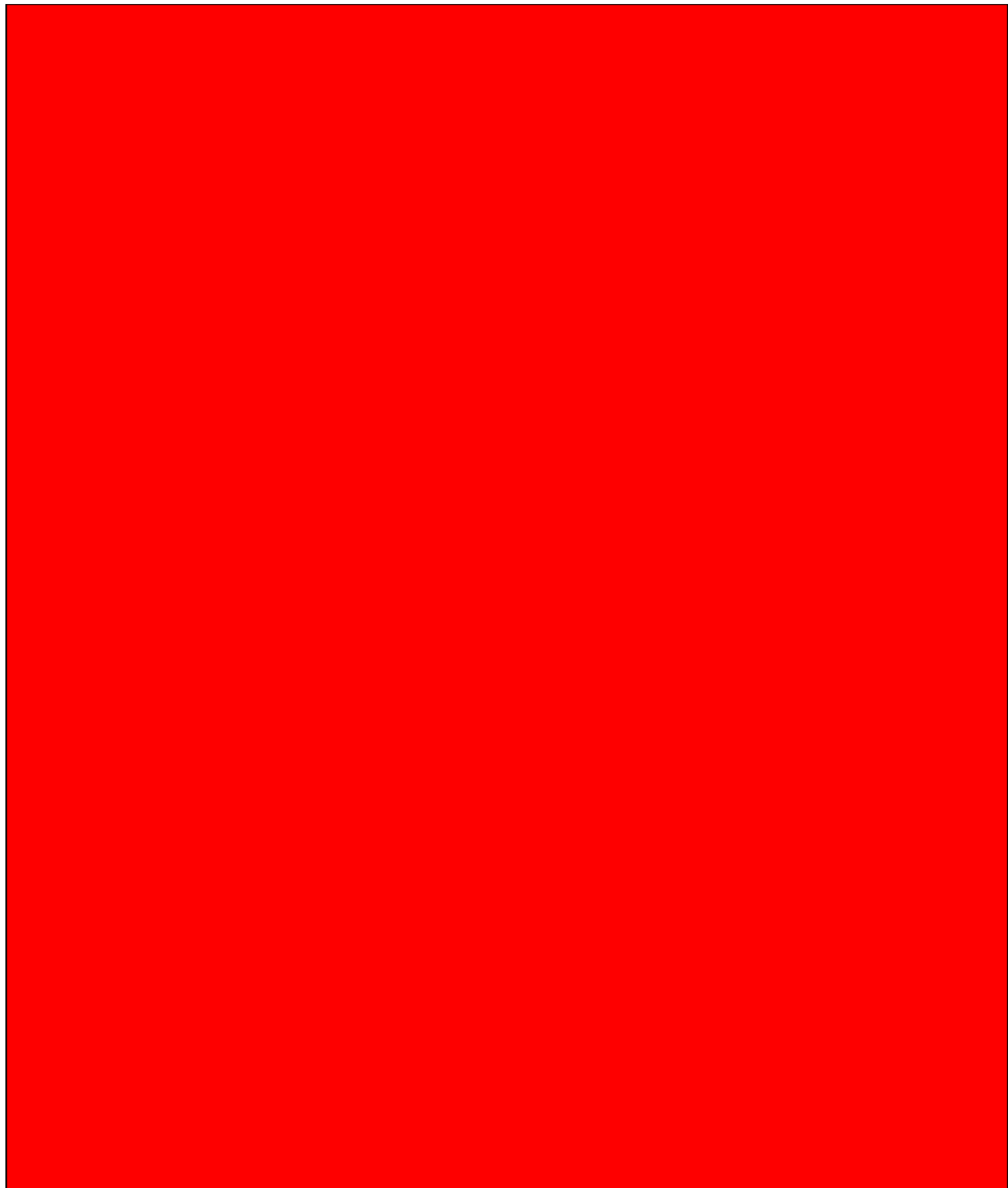
Pappilansuora 15,
75500 NURMES
puhelin 010 230 8441,
faksi 010 230 8386

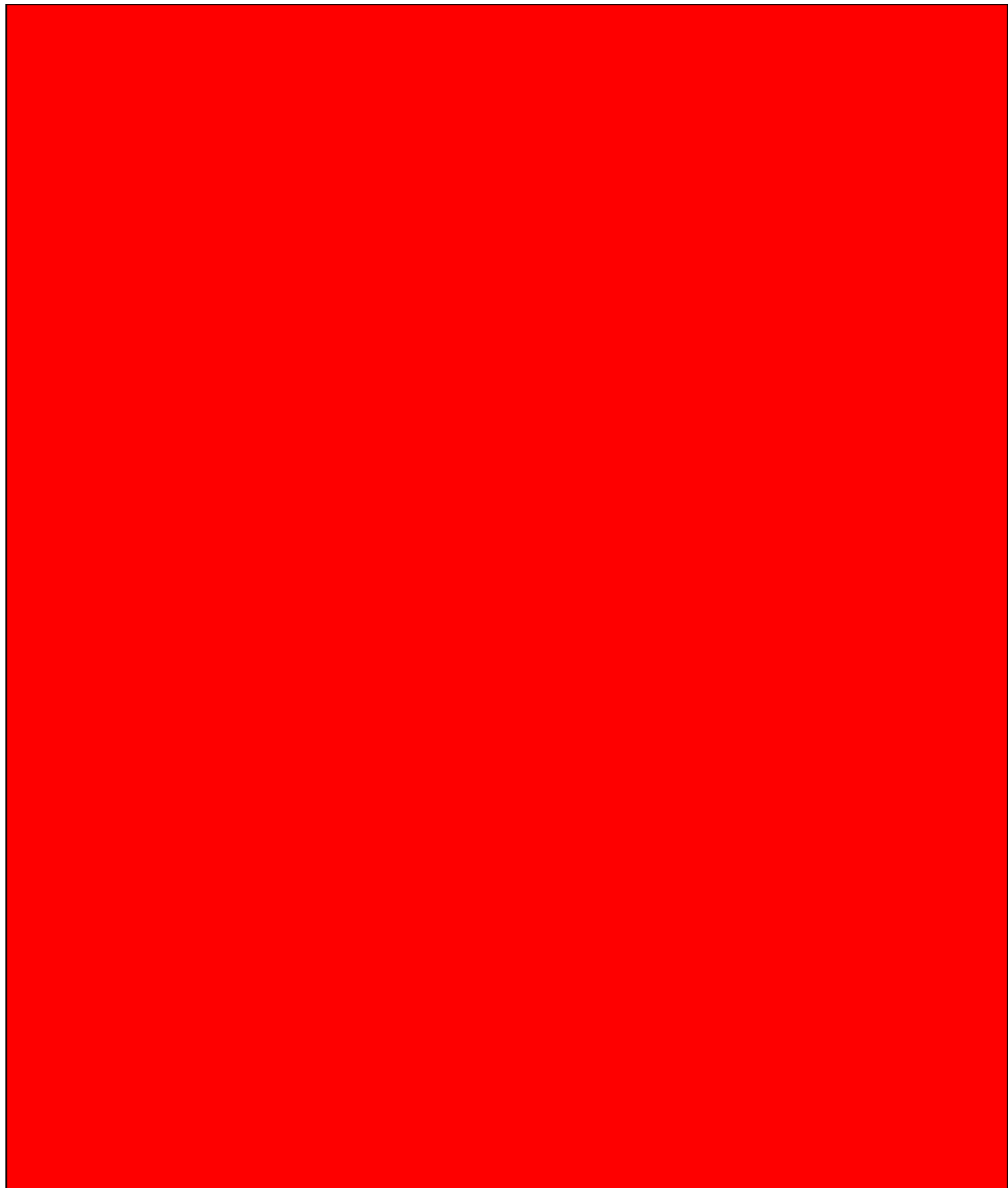
Helsingin toimipiste

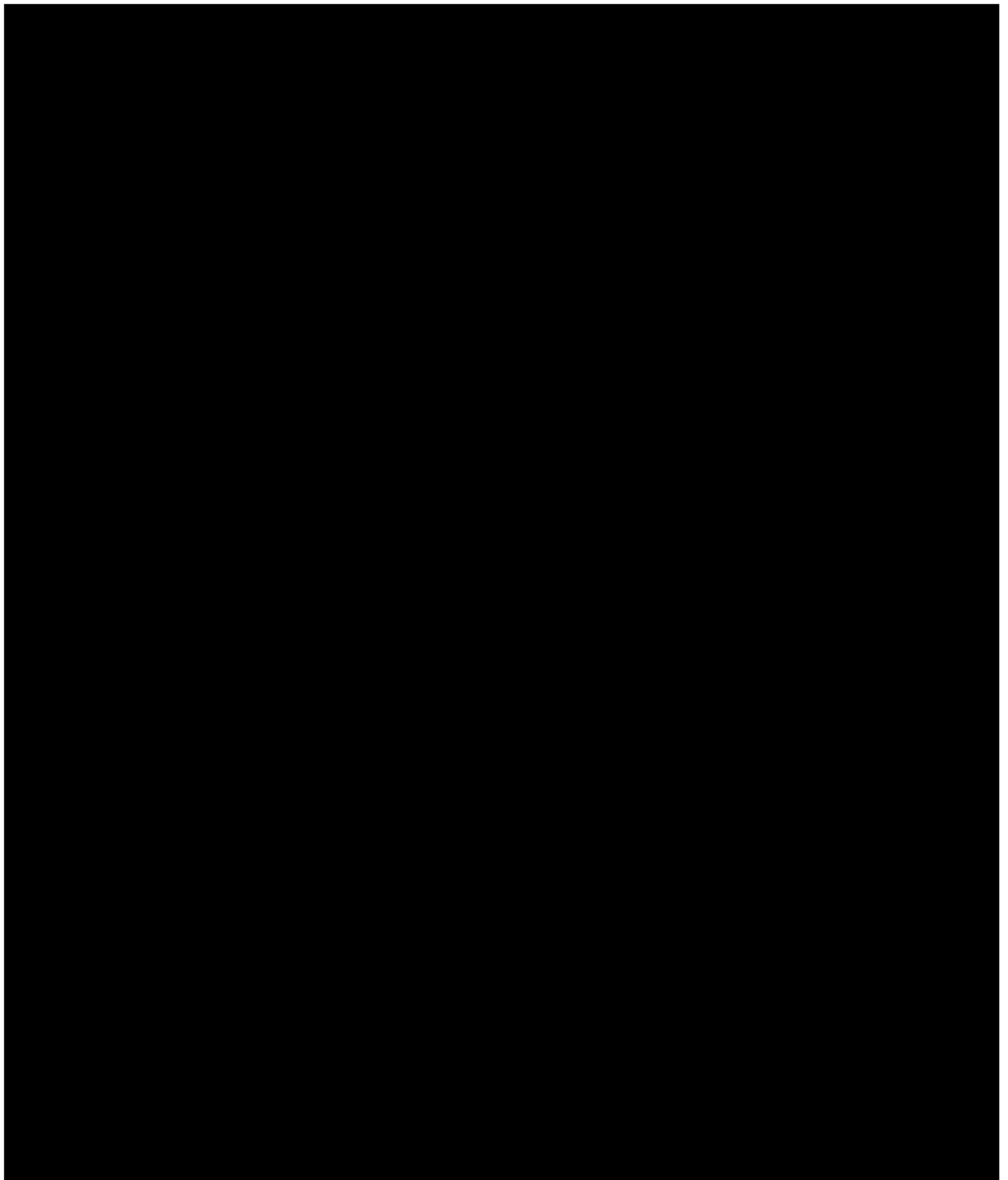
Sirrikuja 2,
00940 HELSINKI
puhelin 010 230 8400,
faksi 010 230 8381

PAPERITYÖ OY Tarrojen ja etikettien ammattilainen

Sirrikuja 2,
00940 HELSINKI
puhelin 010 230 8350,
faksi 010 230 8373
www.paperityo.fi

www.pkkoyj.com